

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξάμηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧρων ἐν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἐξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδῆποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθῆναις, 29 Μαρτίου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 17

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα ὑπὸ NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Πρὸς ἀναγνώριση

Τριανταεξὶ ὥρες ἀργότερα, ἓνα ἑλ-
κκηθρο ἔτρεχε μ' ὅλη τὴν ταχύτητά του
πάνω στὴν ἀπέραντη παγωμένη ἔρημο,
ποῦ τ' αερόπλοιο εἶχε κατορθώσει μὲ
τολὴν κόπο νὰ προσγειωθῇ.

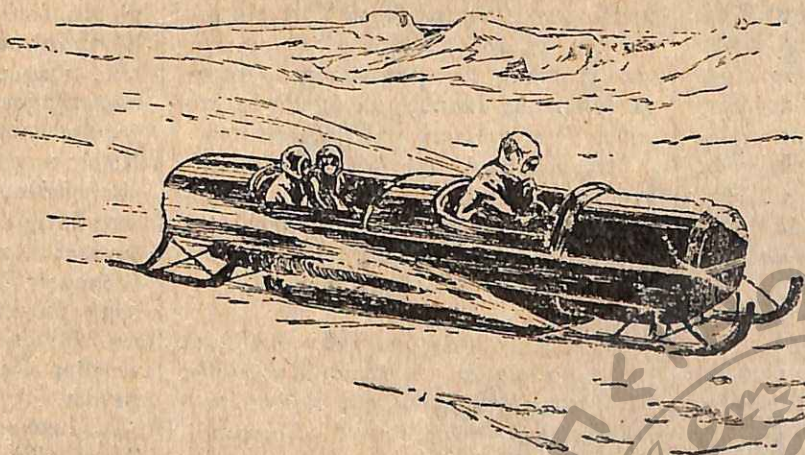
Τὸ ὑπερμοντέρνο αὐτὸ ἑλκκηθρο ἦταν
τελὼς νέου τύπου. Μακρὺ, στενὸ, πο-
ῦ ἐλαφρὸ καὶ συγχρόνως
στερεώτατο, ἔμοιαζε πε-
ρισσότερο μὲ τ' αὐτοκίνη-
το ἐκεῖνα ποὺ μεταχει-
ρίζονται στὴ Σαχάρα παρὰ
τ' ἓνα συνηθισμένο ἑλκκη-
θρο. Ὁ ἡλεκτρικὸς του κι-
νήτηρας, ποὺ ἦταν ἓνα
πραγματικὸ καλλιτέχνημα,
ἔβγαλλε ἀπὸ τοὺς
πελάδες τῆς βενζίνης καὶ
τοῦ νεροῦ.

Κανένα ἐμπόδιο δὲ μπο-
ροῦσε νὰ τὸ σταματήσῃ.
καρφάλωνε μὲ τὴν μεγα-
λύτερη εὐκολία καὶ στοὺς
ἀπότομους καὶ μυτε-
ροὺς πάγους, καὶ κατέβαι-
νε χωρὶς κανένα φόβο καὶ

ὡς πρὸς ὀλισθηροὺς κατήφορους. Εἶχε
ὡς καὶ ἓνα μειονέκτημα. Οἱ μπαττα-
ριές του δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ διανύσῃ
πρὸς τὸν ὅριον τῆς τριακοσίας χιλιό-
μετρων. Ἀπ' ἐκεῖ καὶ πέρα τὸ αὐτοκίνη-
το ἑλκκηθρο καταντούσε ὀλόκληρο ἄχρη-
στο, ἐφ' ὅσο δὲν ὑπῆρχε τρόπος γιὰ νὰ
ἐπισκευασθῇ καὶ πάλιν μὲ ἡλεκτρισμὸ τοὺς
πρωτεύοντες του. Ἐπομένως δὲν μπο-
ροῦσε νὰ φθάσῃ ὡς τὸν Πόλο. Μὰ οὔτε
ἦταν καμωμένο γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ.
Ὁ κ. Τσέφ Στέφενσον δὲν εἶχε σκεφθεῖ
ἐν τῇ ἐκείνῃ τῇ νύχτῃ νὰ φθάσῃ στὸν Πόλο μὲ κανέ-
να ἄλλο μέσο ἐκτὸς ἀπ' τ' αερόπλοιο.

Τὸ ἑλκκηθρο τὸ προόριζε μόνο γιὰ νὰ
κάνῃ ἀναγνώρισεις σ' ἐκτεταμένη ἀκτί-
να γύρω του, σὲ περίπτωσιν ποὺ θ' ἀ-
ναγκαζόταν νὰ προσγειωθῇ σ' ἄγνωστο
μέρος.

Γιὰ μιὰ τέτοια ἀναγνώριση εἶχαν ξε-
κινήσει καὶ οἱ ἐπιβάτες τοῦ ἑλκκηθροῦ.
Καθισμένοι ἀναπαυτικά, ντυμένοι ζεστά,
μὲ γούνινα πανωφόρια, ποὺ τοὺς ἔκαναν
νὰ φαίνονται σὰν Ἑσκιμῶες, μποροῦσαν

«Ἐνα ἑλκκηθρο ἔτρεχε μὲ ὅλη τὴν ταχύτητά του...» (Σελ. 198, στ. α'.)

νὰ ἀψηφήσουν καὶ τὸ μεγαλύτερο κρῶς.
Καὶ τὰ πρόσωπά τους ἀκόμη ἦταν δρό-
κληρα τυλιγμένα καὶ δὲν ἄφηναν ἔξω
παρὰ μοναχὰ τὰ μάτια τους, ποὺ καὶ αὐ-
τὰ ἦταν κρυμμένα πίσω ἀπὸ μαύρα μα-
τογυάλια, γιὰ νὰ προφυλάγονται ἀπὸ τὴν
ἐκτυφλωτικὴ ἀντανάκλαση τῶν πάγων.

Δοκιμασμένο ἀπὸ καιρὸ τὸ ἑλκκηθρο,
λειτούργουσε θαυμάσια. Ὁ ἴδιος ὁ κ.
Στέφενσον τὸ διεύθυνε, καὶ συνοδευόταν
στὴν πρώτη αὐτὴ ἐκδρομὴ του ἀπὸ τὸν
Μπόμπ καὶ τὸν Τζάκ. Οἱ μικροὶ Ντε-
ντεβίξ ἦταν ἀπελπισμένοι ποὺ δὲν πῆ-
γαιναν καὶ αὐτοὶ μαζί τους, ἀλλὰ ὁ κ.

Στέφενσον δὲν μποροῦσε νὰ κουδάλισῃ
τόσο κόσμο μονομιάς, καὶ τοὺς εἶχε ὑπο-
σχεθεῖ πὼς θὰ τοὺς ἐπαιρνε τὴν ἄλλη
φορὰ μαζί του. Ὅσο γιὰ τὸ πλήρωμα,
αὐτὸ εἶχε ἓνα σωρὸ ἄλλες δουλειὲς νὰ
κάνῃ παρὰ νὰ βγαίνει περίπατο μὲ τὸ
ἑλκκηθρο.

Ἄν τὸ «Λίμπερτυ» δὲν εἶχε τσακι-
στεῖ τὴν προηγούμενη νύχτα, αὐτὸ τὸ
χρῶσταγε μονάχα στὴ μεγάλη του τύ-
χη. Ἐνα φτερό ἀπὸ τὸν ἑλικτὰ του εἶχε
κοπεῖ καὶ εἶχε πεταχτεῖ, καὶ τρύπησε
τὴ φούσκα ἀφοῦ πρῶτα ἔκοψε τὸ προ-
φυλαχτικὸ δίχτυ. Αὐτὸ τὸ ἔκανε νὰ χά-
νῃ κάμποσο ἀέριο, καὶ ὁ κυβερνήτης ἀ-
ναγκάστηκε νὰ ρίξῃ τὴν ἀγκυρὰ ὅπως
ἔπρεπε. Εὐτυχῶς ἔφεγγε ἀ-
κόμη καὶ ἡ προσπάθεια τοῦ
Φονδιέλλ ποὺ εἶχε ἐπιζη-
τήσῃ νὰ πομακρύνῃ τὸ αερό-
πλοιο ἀπὸ τὴν περιοχὴ τῆς
θύελλας, εἶχε ἐπιτύχει. Σ'
αὐτὸ τὸ μέρος δὲ φυσοῦσε
καθόλου καὶ τὸ «Λίμπερτυ»
ποὺ ἦταν ἀγκυροβολημένο
σχεδὸν σὺρριζα στὴ γῆ, δὲν
διέτρεχε κανένα κίνδυνον ἀ-
πολύτως.

Ἔτσι, χωρὶς καμμιὰ ἀ-
νησυχία γιὰ τ' αερόπλοιο
τοῦ, ξεκίνησε ὁ κ. Στέφεν-
σον γιὰ τὴν ἀναγνώριση,
ποὺ θεωροῦσε ἀπαραίτητη.
Ἦξεραν ποὺ βρισκόταν
βέβαια. Ἡ τύχη, ποὺ τοὺς
εἶχε εὐνοήσει τόσο, τοὺς εἶχε ρίξει καμ-
μιὰ τριανταρὶά χιλιόμετρα μόνο μακρύ-
τερα ἀπὸ τὸν ὅριον τῆς Ἀνεξαρτησίας,
τὸ πρὸ φιλόξενο μέρος τῆς ἀκτῆς ἐκεῖ-
νης. Ἐννοεῖται ὅμως πὼς αὐτὸ δὲν τὸ
χρῶστοῦσαν ἀποκλειστικὰ στὴν τύχη. Ἡ
δεξιότης τοῦ Φονδιέλλ εἶχε καὶ αὐτὴ πο-
λὴ νὰ κάνει. Ὁ ἄξιος πιλότος, διευθύνον-
τας τ' αερόπλοιο, ὅπως τὸ διεύθυνε, εἶ-
χε κατορθώσει ὅχι μονάχα νὰ τὸ σῶσῃ,
ἀλλὰ ἀκόμη νὰ τὸ φέρῃ καὶ κοντὰ σ' αὐ-
τὸ τὸν ὅριον.

Ἐνὰς καλὸς Ἀμερικανὸς δὲν ἐπιτρέ-
πεται νὰ μὴ γνωρίζει τὴν ἱστορία τοῦ

δρμου της 'Ανεξαρτησίας. Τὸν εἶχε ἀνακαλύψει στὶς 4 'Ιουλίου 1892 ὁ διασημότερος ἀπὸ τοὺς ἐξερευνητὲς τοῦ Πόλου, ὁ 'Αμερικανὸς Ροβέρτος Πήρυ, καὶ τοῦ εἶχε δώσει αὐτὸ τ' ὄνομα γιὰ τὸν εἶχε ἀνακαλύψει τὴν ἡμέρα ποὺ οἱ 'Αμερικανοὶ γιορτάζουν τὴν ἐπέτειο τῆς ἐθνικῆς τους ἀνεξαρτησίας.

Ὅλο τὸ πλήρωμα τοῦ «Λίμπερτ», ἀπὸ τοὺς ἀξιωματικούς ὡς τὸν τελευταῖο

«Τὸν εἶχε πιάσει ὁ ἀέρας, ὅπως τὸν εἶχε πιάσει καὶ ἡ θάλασσα». (Σελ. 188, στ. α',)

ναύτη, εἶχε βαλθεῖ μὲ ζήλο νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὶς βλάβες τοῦ ἀερόπλοιου. Ἐπρεπε νὰ ἐπισκευασθῇ τὸ μετάλλινον δίχτυ καὶ νὰ μπαλωθῇ τὸ σχισμένο περιβλήμα. Ὁ σπασμένος ἑλικας ἔπρεπε ν' ἀλλαχθῇ καὶ νὰ γεμισθῇ ὁ ἀεροθάλαμος μὲ ἥλιον, τὸ πολυτίμητο αὐτὸ ἀέριο, ἀπ' τὸ ὁποῖο εἶχαν ἀρκετὸ ἀπόθεμα συμπυκνωμένο μέσα σὲ εἰδικούς κύλινδρους γιὰ νὰ πιάνη λιγότερο τόπο.

Ἡ ἐργασία ὅμως αὐτὴ, μ' ὅση ὀρεξη καὶ ἂν γινόταν, ἀπαιτοῦσε ἀρκετὸ καιρὸ καὶ ἔτσι καὶ ὁ κ. Στέφενσον καὶ οἱ φιλοξενούμενοί του εἶχαν κάμποσες ὥρες ἐλεύθερες μπροστὰ τους, τίς ὁποῖες ὁ 'Αμερικανὸς θέλησε νὰ χρησιμοποιήσουν ὅσο καλύτερα μπορούσαν. Καὶ τί καλύτερο μπορούσαν νὰ κάνουν, παρὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ μέρη ὅπου εἶχε πάει ὁ Πήρυ πρῶτος;

Φαντασθῆτε μέσα στὴν ἀπελπιστικὴ ἀπεραντοσύνη τῶν παγωμένων ἐκτάσεων, μὴ κοιλιάδα ὅμοια μὲ σωστὸ παράδεισο. Ὑστερὰ ἀπὸ μιὰ σύντομη πορεία λίγων ὥρων, ἡ γελαστή αὐτὴ πολιτικὴ ὁαση παρουσιάστηκε στὰ μάτια τοῦ 'Αμερικανοῦ καὶ τῶν μικρῶν συντρόφων του. Ἀφῆσαν τὸ ἔλκηθρό τους ἐπάνω στὸ παγοσκεπαστο ὕψωμα τοῦ ὁροπέδιου ποὺ εἶχαν περάσει, καὶ κρυμμένοι πίσω ἀπὸ τοὺς βράχους, κοίταζαν τὴν κοιλιάδα.

Ὁ 'Αμερικανὸς εἶχε πολλὰς ἐλπίδες

ν' ἀνακαλύψῃ μέσα σ' αὐτὴν καὶ τίποτ' ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ λουλούδια καὶ χόρτα. Καὶ δὲν γελάστηκε.

— Κοιτάξτε, κύριε, τοῦ εἶπε ὁ Κιντ τεντώνοντας τὸ χέρι πρὸς τὴ διεύθυνση ἐνὸς λιβαδιοῦ, ὅπου διακρίνονταν κάτι μαῦροι ὄγκοι νὰ κουνιῶνται.

— Σοῦτ'! εἶπε ὁ κυβερνήτης. Μὴ βγάλετε τσιμουδιά καὶ σὰς υποσχομαι γιὰ τὸ βράδυ τ' ὠραιότερο ψητὸ ποὺ θάχρετε φάει στὴ ζωή σας.

Τὰ παιδιὰ κατάλαβαν καὶ σώπασαν. Οἱ μεγάλοι μαῦροι ὄγκοι ἦταν βούβαλοι.

Ἦταν ἓνα μικρὸ κοπάδι. Πέντε ἀγελάδες, ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη, καὶ ἓνας ταῦρος ποὺ ἔβρασε λίγο παράμερα.

Βοηθούμενος ἀπὸ τὰ κιάλια του, ὁ κ. Στέφενσον ἐξακρίβωσε μὲ προσοχὴ τὴ θέση τοῦ κοπαδιοῦ, καὶ ὕστερα ἔκανε νόημα στὸ Μπόμπ καὶ στὸ Τζάκ νὰ περπατοῦν ἀπὸ πίσω του, βαδίζοντας μὲ μεγάλη προφύλαξη πρὸς τοὺς βουβάλους, χωρὶς νὰ κατεβούν ὅμως κάτω στὴν κοιλάδα.

Οἱ βούβαλοι δὲν εἶχαν ὑποψιασθεῖ τίποτε ἀκόμη, ὅταν ἓνα φύσημα τοῦ ἀνέμου τοὺς ἔφερε τὴν ἀνεπαίσθητη σχεδὸν ὁσμὴ τοῦ ἐχθροῦ, ποὺ πλησίαζε. Ὁ ταῦρος ποὺ βρῖσκονταν ἀπομονωμένος ἀπ' τοὺς ἄλλους, ἓνα ὑπέροχο ζῶο μὲ μακρὰ καὶ πυκνὰ τρίχωμα, ἔφαψε μονομιάς νὰ βόσκη. Μ' ὅλη του τὴν προσοχὴ συγκεντρωμένη, παρατηροῦσε καχύποπτα τοὺς βράχους, ποὺ ἀπὸ πίσω τους κρύβονταν οἱ νεοφερμένοι. Τ' ἄγρια μάτια του, τὰ φοβερά κέρατά του, καὶ γενικά ἡ στάση του, μαρτυροῦσαν ὅτι εἶχε ἐχθρικούς σκοποὺς γιὰ ὁποῖον ἐπιχειροῦσε νὰ εἰσχωρήσῃ στὸ βασίλειό του.

Ὅταν ἔφθασε στὴν κατὰλληλὴ ἀπύστασι, ὁ κ. Στέφενσον στήριξε τὸ τουφέκι του στὸν ὦμο του, μιὰ θαυμάσια καραμπίνα αὐτόματη, ἀπ' τὴν ὁποία δὲν ἀποχωρζόταν ποτὲ ὅταν ἐβγαίνει γι' ἀναγνώριση.

Βρισκόταν μόλις πενήντα ἢ ἐξήντα μέτρα μακριὰ ἀπ' τὸ θηρίο. Καὶ καθὼς δὲν ἦταν πιά κρυμμένος, ὁ ταῦρος ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, ἔτοιμος νὰ χυμῆξῃ. Τὰ δυὸ παιδιὰ, κρυμμένα πίσω ἀπὸ ἓνα βράχο, πιδ πέρα λίγο ἀπὸ τὸν 'Αμερικανὸ ποὺ τοὺς εἶχε ἀπαγορεύσει νὰ προχωρήσουν, ἐνοιωθὰν τὴν καρδιά τους νὰ σφίγγεται ἀπὸ τὴ σκέψη, ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ προστάτη τους κρεμόταν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνο ἀπ' τὸ καλὸ σημάδεμά του.

— Πυροβολήστε, μὰ πυροβολήστε λοιπόν, κύριε, τοὺς ἔρχονταν νὰ τοῦ φωτάξουν.

Ὁ πελώριος ταῦρος κουνοῦσε τὸ κεφάλι του, μουγγρίζοντας τόσο ἄγρια, ποὺ τὰ παιδιὰ ἐπάγγαζαν ὀδυκλήρα. Τὴν ἴδια στιγμή ὁ 'Αμερικανὸς τράβηξε τὴ σκανδάλη. Ἡρεμὸς καὶ ἀκούνητος, σὺν νὰ βρισκόταν σὲ σκοπευτήριο, ἐπυροβόλησε καὶ πέτυχε τὸ ζῶο στὸ πιὸ εὐαί-

σθητὸ μέρος. Ὁ ταῦρος, κτυπημένος ἀνάμεσα στὸ λαμὸ καὶ στὴν ὠμοπλάτη, σωριάστηκε βαρὺς στὴ γῆ.

Ἐμειναν τώρα οἱ ἀγελάδες. Αὐτὲς εἶχαν λάβει στάση ἀμυντικὴ καὶ εἶχαν σχηματίσει ἓναν κύκλο, μαζεμένες ἡ μιὰ κοντὰ στὴν ἄλλη, οὐρὰ μὲ οὐρὰ.

Ἡ τακτικὴ αὐτὴ, καλὴ, τὸ πολὺ-πολύ γιὰ ν' ἀποκρούσῃ τίς ἐπιθέσεις τῶν λύκων ἢ τῶν ἀγρίων σκύλων, ἦταν τιποτένια στὴν περίπτωσιν αὐτῇ. Ὅποιος ἤθελε μπορούσε ἔτσι νὰ τὶς σκοτώσῃ ὅλες. Μὰ ὁ Τζέφφ Στέφενσον δὲν ἦταν κανένας χασάπης. Ὁ πραγματικὸς κυνηγὸς σιχαίνεται τὴν ἀσκοπὴ καὶ ἀσκοπὴ σφαγῇ. Κι' ἔτσι, ἀντὶ νὰ σκοτώσῃ τὰ δυστυχισμένα αὐτὰ ζῶα, τὸ ἓνα μετὰ τὸ ἄλλο, προτίμησε νὰ ὑποχωρήσῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος καὶ δὲν πλησίασε τὸ πτώμα τοῦ ταῦρου, παρὰ ἀπὸ πρῶτα ἔδωξε μακριὰ τίς ἀγελάδες, βοηθούμενος καὶ ἀπὸ τὰ δυὸ παιδιὰ.

Τώρα ἔπρεπε νὰ γδάρουν καὶ νὰ κόψουν σὲ κομμάτια τὸ πελώριο δασύμαλλο θηρίο, ποὺ κοίτονταν πλημμυρισμένο ἀπ' τὸ αἷμα του, στὰ πόδια τῶν νικητῶν. Κι' αὐτὸ δὲν ἦταν μικρὴ δουλειά. Τοῦς πήρε κάμποσο καιρὸ καὶ ἔδωσε κάμποσους μπελάδες στὸν κ. Τζέφφ Στέφενσον, ποὺ ἐννοοῦσε νὰ πάρῃ καὶ τοῦ μὲ κάθε τρόπο, τὰ κέρατα καὶ τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου, καθὼς καὶ μερικὰ διαλεχτὰ κομμάτια.

Ὅσο ἦταν ἀπασχολημένος μ' αὐτὴ τὴ δουλειά, βοηθούμενος ἀπὸ τὸν Κιντ καὶ τὸν Μπόμπ, ποὺ ἡ προθυμία τους ἐξαγόραζε τὴν ἀπειρία τους, δὲν παρατήρησε ὅσο ἔπρεπε ἓνα φαινόμενο χαρακτηριστικὸ γιὰ τίς πολιτικὲς χώρες. Χωρὶς κανένα προμήνυμα, χωρὶς καὶ νὰ πέσῃ διόλου τὸ βαρόμετρο, ὁ οὐρανὸς σκεπάστηκε μὲ σύννεφα καὶ σηκώθηκε δυνατὸς ἀέρας. Κάτω στὴν κοιλάδα οἱ ἐκδρομεῖς ἦταν προφυλαγμένοι ἀπ' τὴν ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου, μὰ ὅχι ἀπὸ τὸ χιόνι, ποὺ ἄρχισε κιόλας νὰ πέφτῃ σὲ λεπτὰς νιφάδες. Μερικὲς κτύπησαν τὸν κ. Στέφενσον στὸ πρόσωπο, καὶ μόνο τότε ὁ 'Αμερικανὸς ἀντελήφθηκε πὼς ἄλλαξε ὁ καιρὸς. Τὰ περισσότερα ἀπ' τὰ τρόπαιά του εἶχαν κιόλας μεταφερθεῖ στὸ ἔλκηθρο. — Γρήγορα, νὰ τοῦ δίνουμε, εἶπε στὰ παιδιὰ.

Ἀπὸ τὸν τόνο ποὺ εἶπε αὐτὰ τὰ δυὸ λόγια καὶ ἀπὸ τὴν ἐκφραση τοῦ προσώπου του, οἱ δυὸ μικροὶ κατάλαβαν τοὺς κινδύνους ποὺ τοὺς ἀπειλοῦσαν. Ἡ ἡμέρα ποὺ εἶχε ἀρχίσει τόσο εὐχάριστα, τί τοὺς φύλλαγε παραπέρα; Πὼς θὰ τελείωνε ἄραγε;

Πολὺ χειρότερα ἀπ' ὅ, τι φανταζόνταν. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὅλα, ἡ ἐπιστροφή στὴ βάση ἦταν ἐξίσου κοπιαστικὴ ὅσο καὶ περιπετειώδης. Ἡ θύελλα πετοῦσε ἐπάνω τους ὅχι μόνο τὸ χιόνι, ποὺ ἔπεφτε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, ἀλλὰ καὶ ἔκείνο ἀκόμη

ποὺ εἶχε στρωθεῖ στὴ γῆ. Δὲν ἦταν πιά νιφάδες, ἀλλὰ μάζες συμπαγεῖς ἀπὸ χιόνι, ποὺ παρέλυναν τὸ ἔλκηθρο καὶ τὸ ἐμπόδιζαν νὰ προχωρήσῃ. Ἀπὸ ἐπάλειψε ἐπὶ μιὰ ὥρα σχεδὸν ἐναντίον τῆς ἀφάνταστης χιονοθύελλας, ὁ κ. Στέφενσον εἶδε πὼς ἦταν ἀδύνατο νὰ προχωρήσῃ παραπέρα. Εἶχε χάσει τὸ δρόμο του καὶ τὸ κρῦο ἄρχισε νὰ γίνεται ἀφόρητο.

Εὐτυχῶς ποὺ βρέθηκαν μερικοὶ βράχοι γιὰ νὰ σώσουν τὸ ἔλκηθρο καὶ τοὺς ἐπιβάτες του ἀπὸ τὴν τελειωτικὴ καταστροφή. Τὸ ἔλκηθρο σπρώχτηκε μέσα σ' ἓνα εἶδος στενῆς σπηλιάς ὅπου δὲν τὴν χτύπησε ὁ ἄνεμος. Μὲ ἀξιοθαύμαστη ἱκανότητα ὁ 'Αμερικανὸς τελειοποίησε τὸ πρόχειρο αὐτὸ καταφύγιο. Σκέπασε τὸ ἔλκηθρο μὲ τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου, ποὺ τὸ ἄπλωσε σὺν τέντα, καὶ χώθηκε ἀπὸ κάτω μαζί μὲ τὸν Κιντ καὶ τὸν Μπόμπ. Τώρα πιά δὲν εἶχαν νὰ φοβούνται διόλου τὸ κρῦο μέσα στὸν περιτριμμένο καὶ κλειστὸ αὐτὸ χωρὶς, ποὺ θὰ μπορούσαν κιόλας νὰ τὸ θερμάνουν ἂν ἤθελαν. Δὲν εἶχαν παρὰ νὰ βάλουν σὲ κίνηση τὸν κινητήρα τοῦ ἔλκηθρου καὶ νὰ τὸν ἐνώσουν μὲ τὴν «πρίζα» μιᾶς μικρῆς ἡλεκτρικῆς θερμάστρας ποὺ βρισκόταν φυλαγμένη μὲς στὸ ἔλκηθρο. Μὰ ὁ κ. Τζέφφ Στέφενσον ἤθελε νὰ κάνῃ οἰκονομία στὶς μπαταρίες του. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἐτοίμασε παρὰ λίγο τσάι σ' ἓνα καμινένο καὶ ἔψησε μερικὰ μπιφτέκια.

— Τοῦτο λέγεται στρατοπέδευση μιὰ φορὰ! σκέπτονταν οἱ μικροὶ 'Αγγλοι.

Ἡ ἀλήθεια ἦταν πὼς ἡ στρατοπέδευση αὐτὴ θύμιζε, ἀλλὰ στὸ πολὺ καλύτερο, τὸ ἄθλιο καταφύγιο, ποὺ μερικὲς ἐβδομάδες πρωτύτερα, εἶχαν βρεῖ στὸ παγοδοῦνι τους. Τότε ὅμως δὲν εἶχαν οὔτε ἔλκηθρο, οὔτε καμινέτο, οὔτε γούνες, οὔτε μιὰ μπουκιὰ φαί γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὴν πείνα τους. Ἐνῶ τώρα μπορούσαν νὰ φάνε ὅσο ἤθελαν, ν' ἀψηφίσουν τὸ κρῦο καὶ, στὴν ἀνάγκη, ἂν ἡ θύελλα ἐδειχνε διάθεση νὰ ἐξακολουθήσῃ, νὰ συντομεύσουν τίς ὥρες τῆς ἀναμονῆς, πέρνοντας ἓναν ὑπνάκο, χωρὶς νὰ διατρέχουν τὸν κίνδυνο νὰ ξεπαγιάσουν ἢ νὰ θαφτοῦν ζωντανοὶ κάτω ἀπ' τὸ χιόνι.

Ἔτσι καὶ ἔκαναν τὰ δυὸ παιδιὰ μόλις ἦπιαν τὸ τσάι τους καὶ ἔφαγαν τὰ μπιφτέκια τους. Ὁ 'Αμερικανὸς ὅμως δὲν εἶχε τὴ δική τους παιδικτικὴ ξενοιασιά. Ὁ νοῦς του ἦταν στὸ «Λίμπερτ» καὶ ἡ σκέψη αὐτὴ τὸν κράταγε ἀγρυπνο.

Τί θάκανε τ' ἀερόπλοιο ἂν θὰ δεχόταν τὴν προσβολὴ αὐτῆς τῆς νέας θύελλας, προτοῦ νάχῃ ἀκόμη προφθάσει νὰ διορθώσῃ τίς βλάβες του καὶ νὰ μαζέψῃ τοὺς ἐπιβάτες του, ποὺ τὸ εἶχαν ἐγκαταλείψει τὸ πρῶτ'; Εἶχε μείνει δεμένο; Ὁ κ. Στέφενσον δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ ἐλπίζῃ. Ὅσο καὶ δυνατό νὰ ἦταν τὸ πα-

λαμάρι ποὺ κρατοῦσε τὴν ἄγκυρά του, θὰ μπορούσε ν' ἀνθεῖξῃ στὴ φοβερὴ ὁρμὴ τοῦ ἀνέμου; Οὔτε νὰ φαντασθῇ δὲν ἔπρεπε κανεὶς ἓνα τέτοιο πρᾶγμα. Τὸ ἀερόπλοιο ἢ θὰ εἶχε πεταχθεῖ στοὺς πάγους καὶ θὰ εἶχε γίνῃ κομμάτι, ἢ τὰ σχοινιά του θὰ εἶχαν σπάσει, ἂν δὲν τὰ εἶχε κόψει ὁ ἴδιος ὁ Φον-βιέλλ. Αὐτὸς ἄλλωστε ἦταν ὁ μόνος τρόπος σωτηρίας.

Βασανιζόμενος ἀπὸ θανάσιμη ἀγωνία, ὁ 'Αμερικανὸς ἀνασήκωνε ἀπ' ὦρα σ' ὦρα τὸ δέρμα τοῦ βουβάλου, γιὰ νὰ ἰδῇ τὸν καιρὸ. Ὁ ἄνεμος δὲν μετριάζονταν καθόλου καὶ τὸ χιόνι ἐξακολουθοῦσε νὰ πέφτῃ μὲ ἀφάνταστη ὁρμὴ. Μόνον ὅταν βράδυνε, λιγότερε κάπως τὴν ὁρμὴ του.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'. (Τελευταῖο)

Ἐχασε λοιπὸν καὶ τοὺς χαυλιόδοντές του ὁ Ὁσκάο! Μιὰ μέρα, καθὼς ἔκαναν ἀπάνω τους γυμναστικὴ δυὸ μαϊμούδες—τοὺς εἶχαν, βλέπετε, γιὰ δίζυγο,—ξεκόλλησαν ἀπὸ τὰ δόντια τοῦ λιονταριοῦ καὶ ἔπεσαν.

Σ' ἄλλη περίστασι, πόσο θὰ χαϊρόταν! Ἀλλὰ στὴ θέσιν ποὺ βρισκόταν, τί τοῦ χρησίμευε νάχῃ τὸ στόμα του λεύθερο; Μήπως μπορούσε νὰ φάῃ ἀπ'

τὴ λύπη καὶ τὸν καῖμό; Ἡ μήπως εἶχε δύναμιν νὰ σπάσῃ καμμιὰ ὥρα τὸ κλουβί του,—τὴ φυλακὴ του,—καὶ νὰ γυρίσῃ στὴ μακρινὴ του πατρίδα, γιὰ νὰ πεθάνῃ τουλάχιστο ἐκεῖ;...

Κι' ἔμεινε στὸ Ἰπποδρόμιο, καὶ ἐξακολουθοῦσε τὴν ἄθλια ἐκείνη ζωὴ ποὺ τὸν γενοῦσε καὶ τὸν τσάκιζε. Ὡς καὶ ἡ χαίτη του μᾶδῃσε σὲ λίγο. Κι' εἶχε τόση ἀδυναμία, ποὺ ἄφινε τὰλλα ζῶα νὰ τὸν κάνουν ὅπως θέλουν, νὰ παίζουν μαζί του, νὰ τὸν πειράζουν, νὰ τὸν δαγκώνουν, νὰ τὸν πονοῦν...

Καὶ μιὰ μέρα, ἓνα δειλινὸ, ὁ δυστυχισμένος Ὁσκάο ξεψύχησε. Τὸν ἔθαψαν σ' ἓνα λιβάδι, κοντὰ στὴν πόλιν. Ἀλλὰ κανένας δὲν ἔκλειψε γιὰ τὸ θάνατο τοῦ πεσμένου καὶ ἐξορίστου βασιλιά.

Μόνον ὁ Μουστάκας, ἓνας ποντικὸς τοῦ Ἰπποδρόμου, τὸν λυπήθηκε. Καὶ καμμιὰ φορὰ τοῦ πήγαινε στὸν τάφο του ἀγοριολούλουδα καὶ ἔβρασε τὸ ξερό του χῶμα μὲ λίγα δάκρυα...

(Τέλος)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

Η ΜΑΡΟΥΛΙΤΣΑ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

Δέν πέρασε πολλή ώρα και μιά λάμια που κάθονταν εκεί κοντά, έστειλε την κόρη της να της φέρη λίγο νερό από το πηγάδι που βρισκόταν δίπλα στο δέντρο όπου ήταν ανεβασμένη η Μαρουλίτσα. Σάν έφτασε λοιπόν εκείνη στο πηγάδι κι' έσκυψε να πάρη νερό, είδε το πρόσωπο της Μαρουλίτσας που καθρεφτιζόταν μέσα, και νόμισε πως ήταν το δικό της.

Στη στιγμή πετά τον κουβά κι' αρχίζει να χορεύη γυρίζοντας στο σπίτι της.

— Έφερες νερό; τή ρωτά η μάνα της.

— Τέτοια κόρη ποῦμαι γώ

και να κουβαλώ νερό; της λέει.

Η μάνα της τὰ έχασε.

— Δέν κοιτάς τὰ μούτρα σου πούναι σάν τοῦ ἀράπη, μόνο θέλεις να μου πιάσεις και για ὁμορφη; — της λέει.

Στέλνει τότε τή δευτερή της κόρη στο πηγάδι. Μά κι' αὐτή, σάν είδε τή Μαρουλίτσα στο νερό, νόμισε πως ήταν τὰ δικά της μούτρα που καθρεφτιζόνταν, και πέταξε τὸν κουβά και πήγε στη μάνα της χορεύοντας :

— Τέτοια κόρη ποῦμαι γώ

και να κουβαλώ νερό; της λέει.

Τὴν πιάνει η μάνα της, της δίνει ένα γερό στυλιάρη και στέλνει τή μικρότερή της κόρη στο πηγάδι.

Μά κι' αὐτή τὰ ίδια έπαθε.

— Τέτοια κόρη ποῦμαι γώ

και να κουβαλώ νερό; — λέει της μάνας της σὰ γύρισε. Έμένα μου ταίριαζε νάμαι στα δόλχρυσά ντυμένη.

Της δίνει κι' αὐτηνῆς ένα γερό ξύλο ή μάνα της και ξεκινάει και πάη μονάχη της στο πηγάδι, για να ιδῇ τί ήταν εκείνο που κανε τις κόρες της να ξεμυαλιστούν.

Σκύβει στο νερό και βλέπει το πρόσωπο της Μαρουλίτσας. Κοιτάει πάνω και βλέπει τὴν ίδια τή Μαρουλίτσα να κάθεται στο δέντρο και νάναι ξεκαρδισμένη από τὰ γέλια.

— Αχ, της λέει ή λάμια, εσύ ησουν που έκανες τις κόρες μου να μου γυρίσουν ξεζουραμένες πίσω, και για το χατήρι σου άφησα εγώ το ζύμωμά μου σύξυλο για νάρθω εδῶ; Κατέβα κάτω να σε φάω!

— Αμ' πήγαινε, καϊμένη, πρώτα να ζυμώσης, της λέει ή Μαρουλίτσα, κι' ύστερα έρχεσαι και με τρώς. Έδῶ θάμαι.

Τρέχει ή λάμια σπίτι της, ζυμώνει τάκα-τάκα το ψωμί της κι' ύστερα έρχεται ξανά στη Μαρουλίτσα.

— Ζύμωσα, της λέει. Κατέβα τώρα κάτω να σε φάω.

— Αμ πλάσε πρώτα τὰ ψωμιά σου κι' ύστερα έρχεσαι, της λέει εκείνη.

Τρέχει ή λάμια, πλάθει τὰ ψωμιά της

δπως-δπως κι' έρχεται πάλι στη Μαρουλίτσα

— Τάπλασα, της λέει. Κατέβα τώρα να σε φάω.

— Αμε πρώτα ν' ανάψης το φούρνο και να τὸν πανίσης, κι' ύστερα με τρώς. Πάει ή λάμια, ανάβει το φούρνο, τὸν πανίζει και γυρίζει ύστερα τρεχάλα.

— Αϊντε, τὸν πάνισα, της λέει. Κατέβα τώρα να σε φάω.

— Αμ φούρνισε τὰ ψωμιά, καϊμένη, μπάς και σου κρώσει ο φούρνος, κι' ύστερα κατεβαίνω και με τρώς.

Τρέχει εκείνη, φουρνίζει τὰ ψωμιά και γυρίζει.

— Τώρα πια τέλειωσα, λέει της Μαρουλίτσας. Έλα κάτω να σε φάω.

— Αμ' θάψης τὰ ψωμιά σου να καούν; Αϊντε πρώτα βγάλ'τα, κι' ύστερα γυρίζεις και με τρώς.

Φεύγει ή λάμια για να πάη να ξεφουρνίση τὰ ψωμιά. Μά ή Μαρουλίτσα, που ὡς τώρα τή χασομερούσε για να προφτάση το έλαφάκι να βροχήση, είδε πως δέν έπαιρνε το πράμα πια άλλη αναβολή, κι' άρχισε να φωνάζη :

— Έλαφάκι, έλαφάκι,

και χρυσό μου κουδουνάκι,

τήν κόρη πῶχεις στο δεντρί

λάμια τὴν τριγυρνάει!

Τρέχει το έλαφάκι, κατεβαίνει ή Μαρουλίτσα από το δέντρο, ανεβαίνει στη ράχη του κι' από δῶ πᾶν' κι' οί άλλοι.

Σάν κόντευαν να φτάσουν στο σπίτι της Μαρουλίτσας, άρχισε να φωνάζη ο κόκκορας :

— Κικιρίκου, κικιρίκου, ή Μαρουλίτσα έρχεται!

— Ας έρχεται στ' αλήθεια, και θα χρυσώσω το λειρί σου, λέει ή μάνα της.

Και το φῶς τοῦ λύχνου άρχισε να χορεύη και να λέη :

— Η Μαρουλίτσα έρχεται! Η Μαρουλίτσα έρχεται!

— Αχ, ας έρχόταν στάληθια και να σε κάνω δόλχρυσό! λέει ή μάνα της στο λύχνο.

Δέν πρόφτασε ν' αποσώση το λόγο της, και μπαίνει μέσα ή Μαρουλίτσα με το έλαφάκι.

Η καϊμένη πια ή μάνα της έτρεξε, τὴν άγκάλιασε, τή φιλούσε και δέν πίστευε στα μάτια της πως είχε πάλι τὴν κόρη της μπροστά της. Και το έλαφάκι το πήρε, το τάισε, το πότισε και το είχε σάν παιδί της ὡς που φόφησε πια από γερ ματα.

Η λάμια όμως, σὰ γύρισε στο δέντρο για να φάη τή Μαρουλίτσα, κι' έκανε καταπάνω τὰ μάτια της και δέν τὴν είδε, απ' το πολύ κακό της έσκασε σάν το καρπούζι.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

(Από ανέκδοτη λαογραφική συλλογή)

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟ ΜΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

CHATEAU DE CHILLON (*)

Μιά απ' τις τόσες εικόνες, που ή άνάμνηση έχει βαθιά χαράζει στην καρδιά μου, είναι κι' ή εικόνα τοῦ Σατώ ντε Σιγιόν, ὅπως το πρωτοαντίκρυσα μιά Αδγουστιάτικη έσπέρα.

Ήταν τόση γαλήνη, γύρω άπλωμένη τή γλυκειά αὐτή άέχραστη ὥρα, που ή ψυχή μου μεθοῦσε και ζητοῦσε φτερά να πετάξη.

Μπροστά στα εκπληκτα μάτια μου να ὑψώνεται ο έπιβλητικός ὄγκος τοῦ πύργου και να καθρεφτίζει μέσα στα γαλανά νερά της λίμνης τὸν έξαισιο γοθικό του ρυθμό. Και στο βάθος οί καταπράσινες Αλπεις να δίνουν στην εικόνα αὐτή μιά άπαράμιλλη ὁμορφιά. Νά σχίζονται τὰ πλάκωντα νερά της λίμνης βαρκούλες μ' άνοιγμένα τὰ πάλλευκα πανιά και να τις ακολουθοῦν με τόση μεγαλοπρέπεια οί περήφανοί κύκνοι. Νά πετοῦν πάνω απ' τὸν πύργο οί γλάροι κοπαδιαστά και να κοῦνε τὴν παλιά του ιστορία, που είναι γεμάτη θρύλους και δόξα.

Περιπλανήθηκα στίς άπέραντες αλθουσές του και τὰ βήματά μου ξυπνοῦσαν, μέσα στην παγερή σιωπή, τὴν ήχώ τῶν περασμένων.

Είδα να κρέμονται στοῦς τοίχους οί βαρειές πανοπλίες τῶν πολεμιστῶν που τὸν κατοίκησαν, και κάθε μιά απ' αὐτές είχε να μου διηγηθῇ μιά ένδοξη ιστορία.

Βγήκα στοῦς μικρούς του έξώστες και φαντάστηκα τις ὥραιες πυργαδέσποινες με τὰ μακριά τους μεταξωτά φορέματα να ρεμβάζουν μελαγχολικά μπροστά στη μαγευτικὴ θέα τῶν βουνῶν και της λίμνης.

Και λησμονήσα για μιά στιγμή ποιὸς ἤμουν κι' από ποῦ έρχόμουν, κι' έγινα ο τρομερὸς αὐθέντης τοῦ πύργου.

Κι' ήρθε ο γέρο-φύλακός του να μ' ε-παναφέρη στην πραγματικότητα και να μου θυμίσει ὅτι ήταν καιρὸς να φύγω, γιατί σε λίγο θάκλεινε τὴ βαρειά σιδερένια πόρτα.

Φεύγοντας έρριξα μιά τελευταία ματιά στον παλιό γοθικό πύργο. Μέσα στο έλαφρό σκοτάδι της νύχτας που έρχόταν, ο ὄγκος του γινόταν τώρα πιδ σκοτεινὸς και πιδ θλιμμένος.

Μιά απ' τις τόσες εικόνες, που ή νοσταλγία φέρνει μπροστά μου, είναι κι' ή εικόνα τοῦ Σατώ ντε Σιγιόν, ὅπως τὸν είδα μιά Αδγουστιάτικη έσπέρα κι' ὅπως τὸν άφισα πίσω μου, με τὴν παλιά του ένδοξη ιστορία, στο πρώτο σκοτάδι της νύχτας...

Αὔγουστος 1927

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗΣ

(*) Ο περίφημος πύργος τοῦ Σιγιόν είναι στην Έλβετία, στίς ὄχθες της λίμνης Λεμάν.

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑΠὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Της τόπα χίλιες φορές, εξακολούθησε ή Μαρία, να τὸν ξεχάσει, γιατί δέν είναι δυνατό να τὸν ξαναβρεῖ και να ζήσουν πάλι μαζί. Εκείνη το χαβά της. Βαρέθηκα πια να τὴν άκούω!

— Έχει και παιδιά; ρώτησε ή μίς Όφηλία.

— Ναί, έχει δυό.

— Και τάφισε καί;

— Αμ! θὰ τάπαιρνα ὅλα κοντά μου; Άλλο δέν ήθελα χειρότερο, παρὰ να τὴν άπασχολοῦν τὰ βρωμάρικα εκείνα και να μὴν έχει το νοῦ της στη δουλειά. Αλλά μου φαίνεται πως το φυλάει μέσα της με κακία. Μ' ὅλο που ξέρει πως μου είναι άπαραίτητη, αν έθρισκε ευκαιρία, σίγουρα θὰ τὸ σκαίε να πάει στοῦς δικούς της!

— Αλήθεια, αὐτὸ είναι φριχτὸς ἐγωισμός! εἶπε λιγάκι εἰρωνικά ο Σαίν Κλάρ.

Η μίς Όφηλία πρόσεξε τὸν εἰρωνικό τόνο τοῦ Σαίν Κλάρ, αλλά δέν εἶπε τίποτα.

— Η Μάμμου ήταν πάντα ή ευνοσμένη μου, εξακολούθησε ή Μαρία. Φορέματα έχει ένα σωρό. Πέρνει τὸν καφέ της και το τσάι της ὅπου και μεῖς. Πάνω από δυο-τρεις φορές το χρόνο δέν μαστιγώνεται. Βλέπετε, τοῦς καλομεταχειρίζομαστε ἐμεῖς τοῦς μαῦρους μας, γι' αὐτὸ γίνονται κι' ἐγωιστές. Το λέω και το ξαναλέω, αλλά ο Σαίν-Κλάρ δέν έννοει να διορθώσει αὐτή τὴν κατάσταση.

Η Εῦα άκουγε τὴ μητέρα της με τὴ βαθειά εκείνη σοβαρότητα που συνήθιζε. Τὴν άγκάλιασε ὡστερὰ και της εἶπε :

— Μαμμάκα, δέ μπορῶ να σε φροντίσω ἐγὼ μιά νύχτα; Δέ θὰ με πάρει ο ὕπνος. Εγὼ μένω νύχτες ὀλόκληρες άγρυπνη να συλλογίζομαι...

— Τί άνήγητὸ που εἶσαι, Εῦα! εἶπε ή μητέρα. Τί περίεργο παιδί!

— Μαμμά, μου επιτρέπεις να σου πῶ κάτι; μου φαίνεται, πως να σου τὸ πῶ; βῆ ή Μάμμου δέν είναι στα καλά της. Μου εἶπε πως τώρα και κάμποσο καιρὸ τὴν πονεῖ ὀλοένα το κεφάλι της.

— Οῦφ, ἔτσι είναι ὅλοι οί μαῦροι. Όλο κάτι τοῦς πονεῖ κι' ὅλα τὰ κάνουν άρρώστες. Εγὼ ή κακομαῖρα που ὑποφέρω τόσο, δέν βγάζω μιλιὰ. Αὐτοὶ χαλοῦν τὸν κόσμο με το παραμικρό.

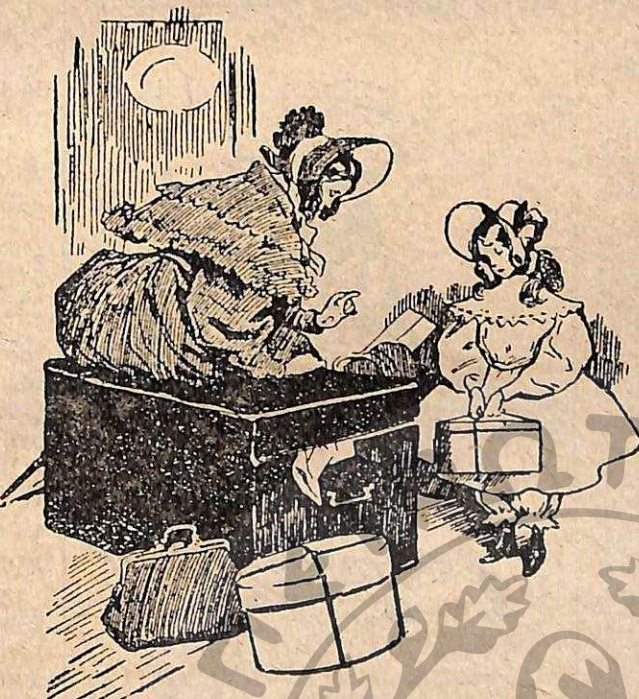
Η μίς Όφηλία άκουγε με τόσο κωμική εκπληξη αὐτὰ τὰ λόγια, ὡστε ο Σαίν-Κλάρ που τὴν είδε, άρχισε να γελά.

— Ο Σαίν Κλάρ γελά πάντα όταν μιλῶ για τὴν ὑγεία μου, εἶπε ή Μαρία

με ὕψος μαρτυρικό. Ας ἐλπίσω ὅτι δέν θὰ το μετανοίσει όταν θὰ είναι πια άργά.

Και με τὰ τελευταία αὐτὰ λόγια, έφερε το μαντήλι της στα μάτια.

Έγινε σωπὴ για κάμποσα λεπτά. Ο Σαίν-Κλάρ σηκώθηκε να πάει, εἶπε, σε κάποια δουλειά του κι' ή Εῦα τὸν ακολουθῆσε τρέχοντας. Έμειναν λοιπὸν ή κυρία Σαίν-Κλάρ κι' ή μίς Όφηλία κι' άρχισαν να μιλοῦν τώρα για το νοικοκυριό, για τὰ ἐπιπλα, για τις προμήθειες. Η Μαρία έκαμε τόσες συστάσεις και παρατηρήσεις, κι' ἔδωσε τόσες οδηγίες, ὡστε ένα κεφάλι λιγότερο γερό από της μίς Όφηλίας, ὠρισμένως θὰ είχε παραχαλισταί.

— Τί τὸκαμες τὸμπρελάκι σου, παιδί μου;... (Σελ. 181, στ. γ.)

— Σας εἶπα νομίζω, τι έπρεπε, πρόσθεσε στο τέλος. Τώρα θὰ σας πῶ για τὴν Εῦα. Μου φαίνεται ὅτι το παιδί αὐτὸ θέλει ἐπιδῆψη.

— Μου φαίνεται πολὺ καλὸ παιδάκι, εἶπε ή μίς Όφηλία.

— Είναι ἐξαιρετικό παιδί. Δέν μου μοιάζει διόλου. Κι' ἐγὼ όταν ἤμουν στην ήλικία της, έπαίξα με τοῦς σκλάβους τοῦ πατέρα μου, ἀλλ' αὐτὸ δέ μ' έβλαπτε καθόλου. Η Εῦα όμως κάθεται κι' ἐξισώνεται με ὅποιον κι' ὅποιον, και ὅσα κι' αν της λέω, πάνε χαμένα. Αλλά φταίει κι' ο πατέρας της, που τὴν ἑπαρρύνει σ' αὐτὰ τὰ καμώματα. Για ὅλους, βλέπετε, είναι καλὸς ο Σαίν-Κλάρ, ἐκτὸς για τὴ γυναίκα του...

— Η μίς Όφηλία μιλιὰ.

— Ο μόνος τρόπος για να τὰ βγάλει κανεῖς πέρα με τοῦς ὑπηρέτες, είναι να τοῦς δείχνει πόσο είναι κατώτεροι, εξακολούθησε ή Μαρία. Εἶμαι καλή με τοῦς ανθρώπους μου, αλλά τοῦς θέλω να είναι στη θέση τους. Η Εῦα όμως δέν τοῦς έχει στη θέση τους. Τὴν άκουσες ποῦ σκέφθηκε να ξαγρυπνᾷ αὐτὴ ἀντὶ για τὴ Μάμμου; Αν τὴν άφισα, ὅλο τέτοια θάκανε. Θὰ τὰ ιδεῖς μόνη σου ὅλ' αὐτά. Στο Σαίν-Κλάρ μὴν πεις τίποτα, γιατί είναι χαμένος κόπος. Ξέρεις τί θὰ σου πει; « Αν εἴμαστε μεῖς στη θέση τῶν σκλάβων, θὰ εἴμαστε καλύτεροι; » Τί να τοῦ πεις λοιπὸν; Νά μάς συγκρίνει, άκούς ἐκεῖ, με τοῦς σκλάβους!

— Μά δέ μου λές, τόλμησε να πει ή μίς Όφηλία. Φαντάζεσαι πως ο Θεὸς δέν έκαμε ὅλους τοῦς ανθρώπους με το ἴδιο αἷμα;

— Όχι! τί ν' αὐτὰ που μου λές; Άλλη φυλὴ είναι αὐτή, φυλὴ κατώτερη!

— Δέν έχουν ψυχὴ κι' αὐτοὶ ὅπως ἔχουμε και μεῖς;

— Ψυχὴ ἔχουν, αλλά αὐτὸ δέ σημαίνει! Δέν μπορεῖς να πεις γι' αὐτὸ πως είναι το ἴδιο με μᾶς. Ο Σαίν-Κλάρ λέει ὅτι το να μένει ή Μάμμου μακριὰ από τὸν άντρα της, είναι σὰ να ἔμενα ἐγὼ μακριὰ από το δικό μου! Άκου σύγκριση μιά φορά! Αν μπορεῖ ποτὲ ή Μάμμου να έχει τὰ αἰσθήματα τὰ δικά μου. Κι' όμως ο Σαίν-Κλάρ λέει πως ή Μάμμου αγαπᾷ τὰ βρωμοαπαπόπουλά της, ὅπως αγαπῶ κι' ἐγὼ τὴν Εῦα μου! Μά έχει κάτι ιδέες, που είναι αδύνατο να τις παραδεχτεῖ κανεῖς!

— Η μίς Όφηλία τᾶκουγε ὅλ' αὐτὰ κουρασμένη κι' ήταν ἑτοιμη να ξεσπάσει. Αλλά ή Μαρία δέν κατάλαβε τίποτα.

— Βλέπετε λοιπὸν, ἐξαδέλφη, εξακολούθησε, τί δύσκολη δουλειὰ έχεις ἀναλάβει. Ένα σπίτι χωρίς

ὀργάνωση, με ὑπηρέτες μαθημένους να κάνουν τοῦ κεφαλιῶ τους. Μόνο ἐγὼ ἀνακατεῦμαι καμὶ ἄ φορά, αλλά δέν μπορῶ περισσότερο, γιατί ή ὑγεία μου δέν μου επιτρέπει. Αν ήθελε κι' ο Σαίν Κλάρ να κάμει το χρέος του, ὅπως το κάνουν κι' οί ἄλλοι νοικοκυραῖοι...

— Τί κάνουν οί ἄλλοι;

— Τί κάνουν; Μαστίγιο και πάλι μαστίγιο! Α, ας εἶχα τὴν ὑγεία μου και τοῦς διόρθωνα ἐγὼ ὅλους!

— Μά τὸν Σαίν-Κλάρ πως τὸν άκοῦνε, ἀφοῦ δέν τοῦς χτυπᾷ ποτὲ;

— Ε, οί άντρες ἔχουν περισσότερο ἐπιδῆλλον από μᾶς. Κι' ἄμα θυμώνει ο Σαίν Κλάρ, έχει στα μάτια του μιά ἑκφραση τρομερή, που κανέναν σκλάβο δέν μπορεῖ να τὴν άψηφήσει. Όσα να

πώ εγώ, πάνε χαμένα. Μιά τρομερή ματιά του Σαίν-Κλάρ, και τελειώνουν όλα. Γι' αυτό δεν μπορεί να καταλάβει το μαρτύριό μου.

Τή στιγμή αυτή ένα δροσερό γέλιο αντήχησε στην αυλή κι' ο Σαίν-Κλάρ πλησίασε στο παράθυρο.

— Για κοίταξε, μίς ΌφηλΙΑ, δεν είναι σαν πίνακας ζωγράφου;

— Η μίς ΌφηλΙΑ είδε τον Τόμ καθισμένο σ' ένα μπάγκο στην αυλή. Τό κατασφραγισμένο κεφάλι του ήταν ανθοστόλιστο κι' η Εύα του φορούσε μια γιρλάντα από τριαντάφυλλα στο λαιμό. Ύστερα κάθισε στα γόνατά του και του λέει:

— «Α, τί άστεϊος πού είναι ο Τόμ! Ο Τόμ χαμογελούσε με καλοσύνη και φαινόταν ευχαριστημένος μ' αυτό το παιγνίδι. Καθώς σήκωσε όμως το βλέμμα, είδε τον άφέντη του και φάνηκε σαστισμένος.

— Μά πώς τ' άπιτρέπεις αυτό; ρώτησε η μίς ΌφηλΙΑ.

— Γιατί να μ'ήν τ' άπιτρέπω; άπάντησε ο Σαίν-Κλάρ.

— Δέν ξέρω, άλλ' αυτό μου φαίνεται γελοίο.

— «Αν έδλεπες ένα παιδάκι να χαϊδεύει ένα μεγάλο μαύρο σκύλο, δέ θά σου φαινόταν διόλου παράξενο. Και σου φαίνεται τώρα, πού βλέπεις την Εύα να χαϊδεύει έναν άνθρωπο του Θεού; Βλέπεις ότι έχεις και συ τις προλήψεις σου, μίς ΌφηλΙΑ. Σεις, στα μέρη σας, άποφεύγετε τους μαύρους με άηδία, όπως δέν θά θέλατε ν' άγγίξετε ένα βάρταχο... Άλλά έμείς έδω έχουμε συνήθει. Ύστερα, τ' ά παιδιά είναι βλέπεις, άληθινοί δημοκράτες. Χωρίς τ' ά παιδιά, τί θά γινόταν οι φτωχοί κι' οι δυστυχισμένοι; Η Εύα τώρα τον θαυμάζει τον Τόμ. Της λέει ιστορίες και τον άκούει όλη αυτιά. Της φτιάχνει μικροπαιγνιδάκια πού της άρέσουν. Μ' ένα λόγο της φαίνεται ο πιό θαυμάσιος Τόμ, πού μπορούσε να υπάρξει σ' αυτό τον κόσμο... Τί τ' ά θέλεις, αυτά τ' ά παιδιά είναι σαν άνηθ του Παραδείσου, πού ο Θεός τάφινει να πέφτουν στο δρόμο των δυστυχισμένων.

— Περίεργο, έξάδελφε, μιλάς σ' άσποδές χριστιανός.

— Τά λόγια είναι εύκολα, είπε φιλοσοφικά ο Σαίν Κλάρ. Ο Σαίξπηρ λέει κάπου ότι είναι εύκολώτερο να πεί κανείς σ' είκους ανθρώπους πού είναι τ' ό χρέος τους, παρά να είναι ένας άπ' αυτούς τους είκους, πού θά προθυμοποιηθούν να εκτελέσουν τις συμβουλές του. Έμένα, τ' ό φόρτε μου είναι τ' ά λόγια. Έσένα, έξάδελφη, είναι τ' ά έργα. Νά σ' έδομε λοιπόν!

Ο Τόμ περνούσε καλά και λόγο δέν είχε να παραπονεθεί. Η Εύα τον άγαπούσε πολύ και παρακάλεσε τον πατέ-

ρα της να μ'ή της δίνει άλλο συνοδό έκτος άπό τον καλό μαύρο. Έτσι ο Τόμ έλαβε τή διαταγή ν' άκολουθεί τή μικρή ύπου κι' αν πήγαινε, κι' ή διαταγή αυτή δέν του ήταν διόλου δυσάρεστη.

Τό παρουσιαστικό του ήταν πολύ καλό, γιατί ο Σαίν-Κλάρ συνήθιζε να καλοντώνει τούς σκλάβους του. Χρέη άμαξα δέν έκανε πιά, γιατί ή κυρία Σαίν-Κλάρ είχε δηλώσει ότι ή μυρωδιά του σταύλου τήν πείραζε και δέν έδχαινε ποτέ με άμάξι. Έτσι ο Τόμ ήταν πάντα με τ' ά βουρτσισμένα του ρούχα, τ' ά καστόρινο καπέλλο του, τ' ά γυαλισμένα του παπούτσια, — του κουτιού, πού λένε. Ζούσε μια ζωή άνθρωπινή.

Αν έρθει κάποτε ή εποχή να πάρει κι' ή Άφρική τή θέση της μέσα στην σειρά των πολιτισμένων χωρών, ο πολιτισμός της θάχει μια λαμπρότητα και μεγαλοπρέπεια, πού οι λαοί της Δύσης

«Έτρεξε κι' έπεσε στην άγκαλιά της σκλάβας...» (Σελ. 182, στ. γ').

δέν έχουν ποτέ φαντασθεί. Ίσως ο Θεός δοκιμάζει τώρα την Άφρική, για να την άνωψώσει άργότερα στην πρώτη σειρά, όταν θάρθει ο καιρός να γίνουν «οι έσχατοι πρώτοι».

Μιά Κυριακή πρωί, ή κυρία Μαρία Σαίν Κλάρ βγήκε στη βεράντα, ντυμένη με πλούσια τουαλέττα, και στάθηκε να κουμπώσει το διαμαντένιο βραχιόλι της.

— Πού είναι ή Εύα; ρώτησε τή μίς ΌφηλΙΑ, τή στιγμή πού κατέβαινε.

— Μά μου φαίνεται πώς στάθηκε κάτι να πεί στη Μάμμου.

— Πάλι με τή Μάμμου! Μά τί έχεις επιτέλους να πεις με τή Μάμμου; ρώτησε ή μητέρα τήν κόρη της μόλις φάνηκε.

— Της έδωσα τ' άμμουλάκι μου με τ' ά άλλατα να τ' ά πάρει μαζί της στην έκκλησιά, άπάντησε ή Εύα.

— Τί; φώναξε ή Μαρία χτυπώντας τ' ά πόδι με θυμό. Έδωσες τ' ά χρυσό σου μπουκαλάκι στη Μάμμου! Μά δέν καταλαβαίνεις ποτέ πού είναι τ' ά σωστό; Πήγαινε άμέσως να τ' ά πάρεις πίσω!

Η Εύα έφυγε σκυφτή και λυπημένη.

— Μαρία, είπε τότε ο Σαίν Κλάρ, άσ' τ' ά παιδί να κάμει ό,τι του άρέσει.

— Μά τότε πώς θά μάθει να έχει κα-

λούς τρόπους; — Δέν ξέρω τί θά κάμει με τούς καλούς τρόπους. Ξέρω όμως ότι θά πάει στην ζωή της πιό σύμφωνα με τ' ά Θεό, παρά εγώ και σύ.

— Άχ, μπαμπά, είπε τότε ή Εύα, μή λές τέτοια λόγια και στενοχωριέται ή μαμμά.

— Έτοιμάζεσαι, βλέπω, και συ για τήν έκκλησιά. Μείνε καλύτερα μαζί μου να παίξουμε κανένα παιγνιδάκι.

— Όχι, μπαμπά, θά πάω στην έκκλησιά με τή μαμμά.

— Καλά, χρυσό μου, πήγαινε, άφου τ' ά προτιμάς. Έίσαι καλό κορίτσι. Κάνε τήν προσευχή σου και για μένα.

Και της έδωσε ένα τρυφερό φιλάκι. Τήν κοίταξε καθώς άνέβαινε σ' άμάξι και ψιθύρισε:

— Εύαγγελινή... Άληθινή, τ' ά παιδί αυτό είναι τ' ά Εύαγγέλιο, πού έστειλε ο Θεός σ' έμένα, τον άπιστο...

Έμεινε κάμποση ώρα συλλογισμένος κι' ύστερα, με τήν ξενοιασιά πού τον χαρακτήριζε, άναψε ένα τσιγάρο, ξεδίπλωσε τήν έφημερίδα του και βυθίστηκε στο διάβασμα.

Τό βράδυ στο τραπέζι ήρθε ή συζήτηση για τ' ά ζήτημα της δουλείας. Κάτι είπε ή μίς ΌφηλΙΑ κι' ή Μαρία πετάχτηκε φουρκισμένη:

— Ούφ! Όσα κι' αν λέτε, εγώ βρίσκω ότι ή δουλεία είναι και νόμιμη και χρήσιμη. Και τί θά κάναμε, σ' άς παρακαλώ, χωρίς σκλάβους;

— Εσύ τί λές, μικρούλα μου; ρώτησε ο Σαίν Κλάρ τήν Εύα, πού έμπαινε εκείνη τή στιγμή, κρατώντας ένα μπουκέτο. Θά προτιμούσες ν' άμενες στο θείο σου στο Βερμόν, πού δέν έχει σκλάβους, ή στο σπίτι μας πού έχουμε ένα σωρό;

— Ού, στο σπίτι μας!

— Και γιατί, χρυσό μου! τή ρώτησε χαϊδεύοντας τ' ά μαλλιά της.

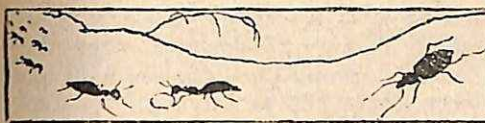
— Γιατί έδω έχουμε πιό πολλούς ανθρώπους ν' άγαπούμε.

— Όλο τέτοια παράξενα λόγια λέει αυτό τ' ά παιδί, είπε ή Μαρία.

— Και πού ήταν τ' ά πόγεμα ή μικρή μου Εύα;

— Ημουν στού μπαρμπα-Τόμ! Άχ, μπαμπά, μου τραγούδησε κάτι ώραίους ψαλμούς! Πότε θάρθεις και συ να τόν άκούσεις;

(Άκολουθεί)

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΝΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΙΔΙ

Α'.

Ο Ρενέ Άντωνίος ντέ Ρεωμύρ γεννήθηκε στη Ροσσέλ της Γαλλίας (Rochelle), στα 1683 κι' ήταν γιός δικαστή. Ήταν παιδί ζωηρό, έξυπνο και φιλόπονο κι' έδειχνε μεγάλη κλίση, ιδίως πρ' ός τις φυσικές επιστήμες. Από πολύ μικρή ηλικία περιεργαζόταν τ' ά φυτά, τ' ά έντομα και τ' ά θαλασσινά.

Η μεγαλύτερή του χαρά ήταν να πηγαίνει μόνος του, ή μαζί με φίλους, να βρίσκει έντομα στην έξοχή. Σ' ήλικία δώδεκα χρόνων είχε κάμει κιόλας σπουδαία συλλογή, με συστηματική κατάταξη και σημειώσεις, πού φανέρωναν εξαιρετική παρατηρητικότητα και κρίση για παιδί τόσο μικρής ήλικίας.

Αν ήταν στο χέρι του, θάφινε κατά μέρος κάθε άλλο μάθημα και άσχολία, για ν' άφοσιωθεί σ' αυτό πού προτιμούσε. Ο πατέρας όμως, πού ήταν άνθρωπος με βαθειά μόρφωση, ήθελε πρώτα πρώτα ν' άποκτήσει ο γιός του γενικές γνώσεις κι' ύστερα ν' άρχίσει τις ειδικές μελέτες.

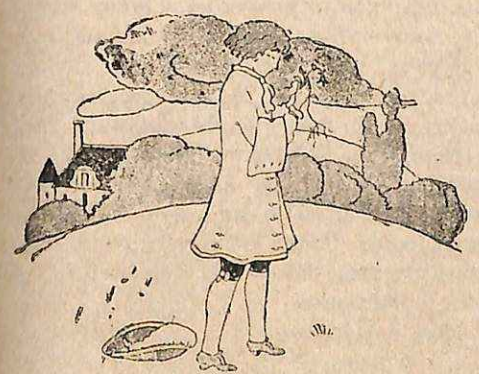
Τούκανε μόνος του τ' ά μαθήματα και του δίδασκε έλληνικά και λατινικά, καθώς και τή γαλλική φιλολογία.

— Άργότερα, τουλέγε, θά άφοσιωθείς στον κλάδο πού προτιμάς, και τότε θά καταλάβεις πόσο κέρδος έχει κανείς όταν έχει γενική μόρφωση.

— Μά, πατέρα, έλεγε ο νεαρός μαθητής, τ' ά μαθήματα δέν μ' έμποδίζουν να κάνω για διασκέδαση συλλογές από φυτά και έντομα. Τό κάνω για ποικιλία, για ξεκούραση κι' όχι για σπουδή, πού θά έδλαπτε τ' ά ταχτικά μου μαθήματα.

— Έτσι μάλιστα, είπε ο πατέρας.

Ο μικρός λοιπόν πήρε τήν άδεια πού του χρειαζόταν, κι' όταν δέν είχε μελέ-

«Από πολύ μικρή ήλικία περιεργαζόταν τ' ά φυτά...» (Σελ. 199, στ. α').

τη, έτρεχε στα χωράφια με τήν άπόχη και κυνηγούσε τ' ά πιό σπάνια έντομα πού έβρισκε.

Είχε κι' ένα φίλο, τ' ά Ζάν Μπερτιέ, πού τον συνόδευε σ' αυτούς τούς περιπάτους. Ήταν γιός ένδ' ναυτικού πού καθόταν εκεί κοντά, κι' εύθους μόλις έβλεπε τ' ά Ρενέ να βγαίνει με τ' ά σιδερένιο κουτί του και τήν άπόχη του, του φώναζε με χαρά:

— Ε, Ρενέ, π' άς για πεταλούδες;

— Έτσι κι' εκείνη τήν ήμέρα.

— Μόνο πεταλούδες; τ' ά άποκρίθηκε ο Ρενέ. Πάνω έντομα κάθε λογής. Είναι μερικά σπάνια και περιεργότατα!

— Μά συ έχεις ένα σωρό. Τί τ' ά θέλεις τόλλα;

— Μά βρίσκω πάντα καινούργια, άγαπητέ μου. Κι' ο καιμός μου είναι να νακαλύψω κανένα, πού να μ'ήν τέχουν ξαναβρεί. Θά τ' ά βάλω στη συλλογή μου και θά τ' ά βρω εγώ ένα όνομα, να τ' ά βαφτίσω!

«Έτρεχε στα χωράφια με τήν άπόχη και κυνηγούσε τ' ά πιό σπάνια έντομα...» (Σελ. 199, στ. β').

— Να σου π' ά, Ρενέ. Έχω γράψει τ' ά θέμα μου κι' έχω τήν άδεια τ' ά πατέρα μου. Νάρθω μαζί σου, να ψάξουμε να βρούμε αυτό τ' ά σπάνιο έντομο;

— Έλα! Κι' αν βρούμε, θά τ' ά βαφτίσουμε μαζί!

Έτρεξαν κι' οι δυο χαρούμενοι στα χωράφια και βέβαια δέ βρήκαν τ' ά άγνωστο έντομο πού γύρευαν, αλλά ο Ρενέ μάζεψε κάμποσα ώραία έντομα για να πλουτίσει τή συλλογή του.

Τρέχοντας έτσι και κυνηγώντας τ' ά έντομα, πού πετούσαν έδω και κεί, άπομακρύνθηκαν αρκετά από τήν πόλη και βρέθηκαν κοντά στην παραλία.

— Είμαστε μακριά πιά, είπε ο Ζάν. Δέν είναι ώρα να γυρίσουμε;

— Ναί, θά γυρίσουμε, άποκρίθηκε ο Ρενέ. Άλλά μιά κι' ήρθαμε στο γκαλό, έλα να μ' άξέψουμε θάλασσινά από τ' ά βράχια. Στάσου, να ένας κάδουρας!

— Μήπως μ' άξέψεις τώρα και θάλασσινά; ρώτησε γελώντας ο Ζάν.

— Όχι, γιατί τέτοια συλλογή θά ήταν πολύ δύσκολη. Άλλά γυρεύω να βρω έναν κάδουρα με σπασμένο ποδάρι...

«Σ' έ λίγο βρήκαν δυο κάδουρια...» (Σελ. 199, στ. γ').

— Με σπασμένο ποδάρι!; Και γιατί; Έγώ θά τόν προτιμούσα να μ'ήν είναι κουτσός... Θάχει πιό πολύ φαί.

— Μά δέν τόν θέλω για φαί! Θέλω να κάνω ένα πείραμα. Διάβασα κάπου ότι μερικά όστρακα, αν τύχει να σπάση ή να κοπή κανένα ποδάρι τους, βγάζουν άλλο.

— Χά, χά! γέλασε ο Ζάν. Και τ' ά πιστεύεις αυτά;

— Γιατί να μ'ήν τ' ά πιστεύω; Ο πατέρας μου με βεβαίωσε πώς έχουν κάμει σχετικά πειράματα κι' έχουν ιδεί έναν όστακό να βγάζει νέο ποδάρι, στην θέση εκείνου πού τ' ά τοκοψαν.

— Μά τήν αλήθεια, είναι περίεργο! Σά να λέμε δηλαδή, ότι μπορεί ο μπαρμπα-Φώτης να βγάλει άλλο ποδάρι, αντί για κείνο πού χασε στον πόλεμο!

— Ναί, μά ο πατέρας μου, όταν λέει κάτι, δέν τ' ά λείει στην τύχη...

— Τό πιστεύω, — αλλά θάθελα και να τ' ά δέλεπα με τ' ά μάτια μου.

— Έλα να ψάξουμε σ' αυτούς τούς βράχους και μπορεί να τ' ά ιδείς και με τ' ά μάτια σου, αν ή τύχη μ' άς ευνοήσει. Άλλά πώς θά τ' ά καταλάβουμε; Έγώ λέω, ότι αν ιδούμε κανένα κάδουρα, πού νάχει τ' ά πόδι πιό κοντό και πιό μικροκαμωμένο από τ' άλλα, θά πεί πώς τ' ά πόδι αυτό είναι καινούργιο κι' έχει άντικαταστήσει ένα άλλο, πού τ' ά κόπηκε ή τ' ά σπασσε. Θά τ' ά παραδεχτείς τότε;

— Τότε βέβαια θά τ' ά παραδεχτώ. Και θά τόν φάμε τόν κύριό κάδουρα, έστω κι' αν έχει και καινούργιο πόδι, έ;

Έψαξαν λοιπόν στα βράχια, (πού ήταν ξεσκεπασμένα, γιατί τ' ά νερά είχαν τραβήξει,) και σ' έ λίγο βρήκαν δυο κάδουρια, πού παρουσίαζαν τούτο τ' ά εξαιρετικό: ότι ή μιά δαγκάνα τους ήταν τρυφερή και λεπτή, ενώ ή άλλη ήταν σκληρή και πελώρια.

— Νά το λοιπόν! φώναξε θριαμβευτικά ο Ρενέ ντέ Ρεωμύρ. Αυτό δέ σημαίνει ότι ή δαγκάνα ήταν κομμένη και φύτρωνε καινούργια;

— Αλήθεια! Αν δέν τ' ά δέλεπα, ποτέ δέ θά τ' ά πίστευα.

Τ' ά δυο παιδιά μάζεψαν κάμποσα θάλασσινά ακόμα για να τ' ά πάνε στις μητέρες τους, και γύρισαν γρήγορα στην πόλη.

(Άκολουθεί) ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ ΓΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΚΟΛΑΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

'Αγαπητοί μου,

ΕΡΩ πολλούς νέους, και παιδιά άκόμα, που έχουν ιδέες κομμουνιστικές. Τά τελευταία χρόνια ή ιδεολογία αυτή έκαμε, δυστυχώς, μεγάλες προόδους και στην Ελλάδα. Και θυμάμαι, κάποτε που έγραψε ή Διάπλασι κάτι αντικομμουνιστικό, με τί όδυνηρή έκπληξη διάβασα γράμματα συνδρομητών της, που φοβέριζαν να παραιτηθούν αν έξακολουθούσε μια τέτοια πολεμική! "Ε δεν είναι και τόσο παράξενο... Η νεολαία παρασύρεται εύκολα από κάθε τί νεωτεριστικό, επαναστατικό, και πιστεύει στα όρατα όνειρα, χωρίς να εξέταξη αν και πώς μπορούν να πραγματοποιηθούν. Και με την αλήθεια, τί ωραιότερο, ευγενικότερο όνειρο, από αυτό της απελευθέρωσης, της εξίσωσης και της αδελφοποίησης όλων των ανθρώπων; Γι' αυτό κι' ένας παλιός μου φίλος, που στα νιάτα του ήταν σοσιαλιστής, — έγραφε μάλιστα στην πρώτη σοσιαλιστική έφημερίδα που βγήκε στην Ελλάδα, — μου έλεγε προχθές: «Κάθε νέος μ' ευαίσθησία θα περάση μοιραία κι' από αυτό τό στάδιο. "Αλλ' άνθρωπος με γνώση δεν μπορεί να μείνη σ' αυτό πολύ. Θά ιδή την πλάνη του γρήγορα και θα γυρίση πίσω». "Αλλά κι' εγώ, σάν ήμουν νέος, έκλυα πολύ στο σοσιαλισμό. Σά μέστωσα όμως και κατάλαβα τί γίνεται στον κόσμο, αναγκάστηκα να ρίξω πολύ νερό στο νεανικό μου κρασί. Γιατ' είδα πως αυτά τά όνειρα είναι, δυστυχώς, χιμαίρικά, κι' ετι κάθε απόπειρα εφαρμογής τους αυξάνει, αντί να λιγοστεύη, την ανθρώπινη δυστυχία.

Πολλοί, που επιμένουν στην ιδέα τους, λένε: Πώς πραγματοποιήθηκε τ' όνειρο στη Ρωσία; Έκει-πέρα οι άνθρωποι δεν είναι σήμερα ίσοι όλοι κι' ευτυχημένοι; — "Αλλά έδω ίσα ίσα είναι ή μεγάλη πλάνη κι' ή μεγάλη απόδειξη του εναντίου. Κι' όλοι όσοι κλίνουν άκόμα στον κομμουνισμό, — χωρίς συμφέρο, έννοώ, μόνο από καθαρή ιδεολογία — και νομίζουν ειλικρινώς πως ένας τόπος μπορεί να ευτυχίση με μια βίαιη αλλαγή του καθεστώτος, όπως έδω κι' έντεκα χρόνια έγινε στη Ρωσία, θα ήθελα να διάβαζαν ένα βιβλίο που βγήκε αυτές τις ήμέρες στην Καβάλλα με τόν τίτλο «Ο Παράδεισος των Μπολσεβίκων». Στο βιβλίο αυτό ήθελεπαν την αφάνταστη δυστυχία που βασιλεύει σήμερα στη σοβιετική Ρωσία, όπου καταλύθηκαν όλα χωρίς να δημιουργηθή τίποτα, όπου οι τύραννοι μόνο άλλαξαν, ενώ ή τυραννία έμεινε ή ίδια και χειρότερη, κι' όπου λιγότεροι μόνον άνθρωποι καλοπερνούν

κι' όλοι οι άλλοι πεθαίνουν της πείνας! Ο Παράδεισος των Μπολσεβίκων είναι ή φριχτότερη Κόλαση που είδε ως σήμερα ο κόσμος. Κι' εκείνο που κορυφώνει αυτή τη φρίκη, είναι ή δυστυχία κι' ή άθλιότη των παιδιών.

Γιατί εκατομμύρια παιδιά, σ' όλη την άχανη Ρωσία, έχουν εγκαταλείψει τους γονείς τους, ή έχουν εγκαταλειφθεί από αυτούς, ή έχουν χάσει πατέρα και μητέρα και μένουν χωρίς σπίτι και χωρίς οικογένεια. Αυτό έγινε τόν καιρό του μεγάλου πολέμου, όταν προχωρούσε ο έχθρος στη Ρωσία κι' οι κάτοικοι έφευγαν μπροστά του τρομαγμένοι, και τραδιόνταν, πρόσφυγες, στο έσωτερικό. "Ε-γινε άκόμα τόν καιρό της μεγάλης πείνας, τά πρώτα χρόνια της επανάστασης, (1921-1922), όταν οι άνθρωποι, σέ όρισμένες ρωσικές επαρχίες, δεν είχαν πιά τί να φάνε, και τά παιδιά έφευγαν από τά σπίτια τους, από τά χωριά τους, ζητώντας άλλοι ένα κομμάτι ψωμί. "Η πείνα εκείνη βίασσε τόσο, ώστε πολλοί τότε έγιναν κι' ανθρωποφάγοι!... "Αλλά και γι' άλλο λόγο αυξήθηκε ο τεράστιος αριθμός των άπαρητημένων κι' έρημων παιδιών: Είχ' επικρατήσει ή ιδέα ότι ή οικογένεια είναι... περιττή, κι' ότι τά παιδιά, ελεύθερα από κάθε δεσμό, έπρεπε να τ' ανατρέφη ή πολιτεία. "Ετσι οι μπολσεβίκοι γονείς πετούσαν τά παιδιά τους χωρίς καμμία τύψη, και παρ' απεναντίας με ήσυχη τη συνείδηση πως έκαναν τό χρέος τους στην πατρίδα, που είχε χρέος κι' αυτή ν' αναλάβη τά παιδιά και να τά «έθνικοποιήση», όπως τη γή, τη βιομηχανία, τό έμπόριο, όλα...

Πραγματικώς, στην αρχή, ή σοβιετική Κυβέρνηση δοκίμασε να περιθάλψη και ν' ανακαθρέψη όλα τ' αδέσποτα εκείνα παιδιά. "Αλλά πού να βρή χρήματα για τόσα εκατομμύρια που είχαν μαζευθεί! Μόλις μπόρεσε να κάμη «παιδικά άσπυλα» για μερικές εκατοντάδες χιλιάδων. Τάλλα, τά εκατομμύρια, έμειναν στην τύχη τους και στους δρόμους. "Ετσι ή Ρωσία όλη είναι σήμερα γεμάτη από αλητόπαιδα, άγόρια και κορίτσια. Περνούν τις νύχτες τους σέ σιδηροδρομικούς σταθμούς, κοιμούνται μέσα σέ κασόνια σκουπιδιών ή σέ καζάνια όπου λιώνουν την άσφαλτο. Τήν ήμέρα γυρίζουν μισόγυμνα και ζητιανεύουν. Για να τρώνε πολλές φορές αναγκάζονται να κλέβουν, κάποτε και να σκοτώνουν. Φυσικά, ο θάνατος τά θερίζει. Τά πιο άδύνατα τουλάχιστο δεν μπορούν ν' ανθέξουν στο κρύο και στην πείνα. "Αλλά κι' όσα κατωρθώνουν να ζούν μ' έλ' αυτά, τί γίνονται, τί θα γίνουν; Κακοϋργοι, κλέφτες, ληστές, φονιάδες.

Μή νομίζετε όμως ότι και στα «παιδικά άσπυλα» ζούν κι' ανατρέφονται καλύτερα όσα παιδιά κατόρθωσαν να βρουν

μια θέση. "Η Κυβέρνηση δεν έχει τά μέσα να διατηρή ήνθρωπινά παρ' μόνο δυο-τρία τέτοια ιδρύματα σέ κάθε μεγάλη πόλη, που τά δείχνει κιόλα — αυτά μόνο — στους ξένους ταξιδιώτες, για να βλέπουν και να θαυμάζουν την «έθνικοποίηση των παιδιών» στη Ρωσία. Τάλλα είναι βρωμερά κι' αποτρόπαια κατώγια. Τά παιδιά δεν βρίσκουν εκεί μέσα παρ' στέγη και στρώμα. Είδεμ' ούτε τά τρέφουν, ούτε τά ντύνουν, ούτε τά μορφώνουν. "Αγράμματα, γυμνά, έλεινά, ζητιανεύουν κι' αυτά σάν τάλλα που κοιμούνται στα κασόνια των σκουπιδιών. Παίζουν μεταξύ τους χαρτιά κι' άλλα τυχερά παιχνίδια, μαλώνουν όλη την ώρα, μεθοκοπούν. "Ακόμα και κοκάνη παίρνουν! Πολλά, από αυτή την ηλικία, έχουν καταντήσει κιόλα «ναρκωμανή». "Η Κόλαση, βλέπετε, των παιδιών δεν είναι λιγότερο φριχτή από την Κόλαση των ένηλίκων στη σοβιετική Ρωσία.

Και να συλλογίζεται κανείς, ότι όλα αυτά τά εκατομμύρια των δυστυχισμένων παιδιών, αν δεν ήταν ο άπαίσιος Μπολσεβικισμός, θαχαν σήμερα τά σπίτια τους, τους γονείς τους, θα πήγαιναν στο σχολείο ή θα έκαναν μια τίμια εργασία και, αν δεν ήταν πλούσια και τρισευτυχισμένα, θα ζούσαν τουλάχιστο ύποφερτά και θα μπορούσαν να γίνουν μεθαύριο καλοί άνθρωποι και χρήσιμοι πολίτες... Κι' άκόμα να συλλογίζεται κανείς, ότι υπάρχουν κι' έδω, στην Ελλάδα, νέοι που όνειροπολούν μια τέτοια αλλαγή καθεστώτος, για να σωθή ο τόπος, να λείψουν πιά οι φτωχοί και να γίνουν όλοι πλούσιοι κι' ευτυχημένοι! Νά, έτσι όπως έγιναν και στη Ρωσία...

Δεν είμαι καθ' όλον όπισθοδρομικός! Παραδέχομαι κι' εγώ ότι μπορεί να υπάρχει και καλύτερη πολιτεία από αυτήν που έχομε τώρα, και ότι δεν μπορεί παρ' ν' αλλαγή δλοένα ο κόσμος στο καλύτερο. "Αλλά ή αλλαγή πρέπει να γίνεται σιγά-σιγά, με τόν καιρό, κι' όχι απότομα και με τη βία, όπως την έκαμνν οι Μπολσεβίκοι. Γιατί τά δεινά είναι τότε μεγάλη κι' αθεράπευτα. Αυτό πιά τό βλέπουν κι' οι ίδιοι οι Μπολσεβίκοι, που άρχισαν να κάνουν μεγάλες ύποχωρήσεις και να θέλουν τώρα να γυρίσουν σιγά-σιγά σχεδόν στο πρώην καθεστώς. "Αλλά δεν θα προφθάσουν. Είναι άργα πιά για μια βαθμιαία επιστροφή. Κι' ή αλλαγή θα γίνη πάλι απότομη, βίαιη, με καινούργια επανάσταση κι' έμφυλιο σπαραγμό. Τό μάθημα όμως θα είναι σωτήριο για τους κομμουνιστές των άλλων χωρών και... τους δικούς μας.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ ΜΟΥ

Παππού μου! Τό τραγούδι μου-
τιόν τάφο σου σκορπίζω,
σαν εγκάρδια προσευχή
προς την καλή σου την ψυχή
κι' από καρδιά δακρύζω.

Τό μνήμα σου χορτάρισε,
πρασίνισε, κι' άκόμα
γέρονε ο σταυρός δειλά-δειλά
και με παρόλοπο φιλά
τό καθισμένο χέρι.

Και, τό φτωχό τραγούδι μου
πονία σου χαρίζω,
που τόπλυσαν οι στεναγμοί
και με αυτό για μία στιγμή
τό μνήμα σου ραντίζω.

"Όσάν αϊθέρια προσευχή
α: τό δεχθή ή ψυχή σου.
"Α, ένα μόνο επιθυμώ
με τό φεγγάρι τό χλωμό
τείλε μου την εχρή σου.

"Ιός

Ο Α Θ Ω Σ

Είχε γεννηθεί στο χωριό. Τώ-
ρα θάταν ίσαμε δυο χρονών. Τόν
φώναζαν "Αθω.

"Η ζωή του ήταν να τρώη, να
κοιμάται και τις πιότερες ώρες
να γυρίζει ελεύθερος στους ά-
γρους και στα λιβάδια.

Για δουλειά, δεν έκανε. "Όταν
πρωτοδοκίμασαν να τόν ζέσουν,
όπως κλωτούσε ή σκάλιζε με πεί-
σμα τη γή με τό μικροστινό πο-
δί του, ώρες άγρίους, διόκωνε
να χαλινάρι με λίσσα, αναταρα-
ζόταν στο αίσθημα του λουριού
σαν άγγιζε τό κορμί του, τόπια-
σε τέλος μια νευρική τρεμούλα,
κοίτανε να τρέξη πατάμι ο ί-
σως απ' τό καπούλια του. Για
τάλλα αν έλεγε, Θεός φυλάξοι!

Κι' έτσι, ο άφεντικός του, ο
αγο-Γιώργος, κεντώντας τά βό-
δια σ' όργομα, έρχοιχε κάπου-
κάπου με λοξή ματιά στον "Αθω
που, σάν έτρεχε ελεύθερος στην
έκταση των λιβαδιών. Τότε, λές
κι' ένοιωνε εκείνος, στεκόταν
κι' περνώντας μια στάση όλο να-
ν' νομίζες πως του μίλαγε, του-
λάι: «'Αφεντικό μου, δέ φταίω
εγώ, αν γεννήθηκα έτσι ζωριό
κι' άνυπόταχτο, συχώρησέ με, μη
μ' κρατάς κάρνα, που δεν μπο-
ρώ κι' εγώ να σέ βοηθήσω, μη
μ' κοιτάς μ' αυτό τό βλέμμα».

"Ετσι στο συναντήμα των
ματιών τους λές κι' έστηναν ένα
μελο διάλογο, άφεντικό και ζωό,
μικρόχρονο μά ζωικό πολύ. "Ε-
κεί τά παιδιά προσέχαμε τις κι-
νήσεις τού "Αθω. "Όλοι τόν ξε-
σημα.

Νά τόν βλέπης ύστερα να τρέ-
ξη στο λιβάδι, μ' εκείνη τη φει-
δισια λιγεράδα του, σβέκου του,
και πάνω της κυμάτιζε πυκνή
πυκνή μια μαύρη χούφη, μ' εκεί-
νη τ' άνάλοφο άνέμισμα της ού-
ρας του, μ' εκείνους τούς άπλω-
τους διασκελισμούς του. Και κα-
θώς ήταν μαύρος, κατάμαυρος,

έμοιαζε κείνη τη στιγμή με τά
μυθικά ζώα, που περιγράφουν
τά παραμύθια.

Τόν έβλεπες, κι' άμέσως έπλα-
θες στο νοῦ σου μια εικόνα, πως
ήσουν τάχα πάνω σ' άγέρωχο
κορμί του και φτερουγίζες, δεν
κάππαζες, πετούσες σ' άπέρα-
ντες εκτάσεις. Πώς ξεχείλιζε ή καρ-
διά σου από μια ένδόμυχη περη-
φάνεια, πως όλο σου τό είναι ύ-
ψωνόταν μπρός στην εικόνα του
λεβέντικου εκείνου ζωού.

Και σάν σταμάταγε τόν τρελ-
λό του δρόμο, δεχόταν να τόν
πλησιάσης, ευγενικά να τόν χαϊ-
δέψης, να του δώσης να πάρη ζά-
χαρη μέσ' απ' τό χέρι σου. Τά-
κουγες τότε, εξαντλημένο καθώς
ήταν απ' τό δρόμο, να ρουφή ά-
διάκοπα κι' απληστα άγέρα απ'
τά δάανοιχτα ρουθούνια του, τό-
βλεπες τριγύρω να γυρνά την ό-
λοπόρφωη ματιά του, γεμάτο ύ-
ποψία.

"Επειτα να τόν πάλι έφευγε,
πάλι άρχιζε τό τρελλό του παι-
χνίδι στο λιβάδι...

"Ανους

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

"Η πρόεδρος της τάξης μας,
δνίς Καλλιόπη, φουριόζα και σο-
βαρή, μπήκε μέσα στην τάξη, ά-
νέβηκε σ' ένα θρανίο και έξα-
ρυνγίστηκε να φωνάξη:

— Παιδιά, είπε ο κ. Γυμνα-
σιάρχης να φέρετε λεπτά για τό
χαρτί των Διαγωνισμών!

"Επιτέλους! οι φωνές έκόπα-
σαν και σειρά δλόκληρη επιφω-
νημάτων, θρήνων και καϊμών
διαδόθηκε την επίσημη δήλωση.
Διαγωνισμοί, Θέ μου! "Υπό-
χει πιο τρομερός επιμήτης απ'
αυτούς για τά παιδιά του σχο-
λείου;

"Η κάθε μια μαθήτρια — προ-
νοητική έννοείται — από την άρ-
χή του χρόνου κρατά καθαρο-
γραμμένες τις σημειώσεις της σύν-
τηξης, τις λυμένες ασκήσεις των
μαθηματικών κτλ. και έν γένει
κάθε μέρα θυμάται και περιμέ-
νει τό κακό αυτό όνειρο, που κά-
θε έξη μήνες όρνθνεται άπειλη-
τικό μπροστά της.

"Ε! και να ήτε τις φούριες και
τά τρεχάματα τών κριτιτών έ-
κείνων, που για τίποτα δεν φρόν-
τισαν, που για τίποτα δε νοιά-
στηκαν κατά τό διάστημα α' τό
τον έξη μηνών, όταν μπαίνει
στην τάξη ο κ. καθηγητής, για
να δώση τό πρόγραμμα των εξε-
τάσεων!

"Απ' τη μια γράφουν κι' απ'
την άλλη συλλογιούνται, ποιά θα
τους δώση τά τετράδια, για νάν-
τιγράψουν τις σημειώσεις.

Νά, ή Πόπη βοήξε: θα τό πά-
ρη απ' τη Μύρτα, μα με τη συμ-
φωνία, πως τό τετράδιο θα έπι-
στραφή έντός 24 ώρων, γιατί
«καίμένη θέλω να διαβάσω...»

"Ανόητη μικρούλα! Πόσες φο-
ρές τάχα θα φέρης τό ξεροβί χέ-

ρι κοντά στο δεξί, έτσι σά να θέ-
λης να τό ξεκουράσης από τό έ-
ξακολουθητικό γράψιμο. Δεν έ-
μαδες λοιπόν, μικρούλα μου, «πως
των φρονιμών τά παιδιά πριν
πεινάσουν, μαγειρεύουν;»

Τέλος τό πρόγραμμα δόθηκε,
κι' αφού σχολιάστηκε δεόντως, έ-
πακολουθούν σκληρές εκτός προ-
γράμματος.

— Κύριε καθηγητά, παραλεί-
ψετε μας κάτι απ' την ιστορία!
Νά αυτό τό σαχλό!

Μά ο κύριος καθηγητής προ-
χωρεί άνένδοτος ως την πόρτα,
έπιστρέφει και παραλείπει ένα-
δυό σαχλά (!) κεφάλαια.

— Μπράβο! μπράβο! σάς ά-
γαπούμε. — Και δός του χαρές
και πανηγύρια.

"Ο κύριος όμως Φυσικός, άνέν-
δοτος, άπέρχεται και δεν... ξα-
ναγυρίζει πιά.

"Η μεγάλη μέρα έφθασε. Αύ-
ριο "Ελληνικά! Πρωί-πρωί. απ'
τις έπτάμιση καταφάνουν περί-
λυτες μέχρι θανάτου. Συνήθως
καμιά δεν ξέρει γού κι' άς διά-
βασε ώρες κι' ώρες.

— Καίτη, θα μου λές; Πίτσα.
θα μ' αφήνης να βλέπω απ' την
κόλλα σου; — Και δίνονται ύπο-
σχέσεις με τό τσουβαλί.

Συγκίνηση στο άκροατήριο,
χτυπούν όχτώ. Κάθε μια έξασφά-
λισε τη θέση της και... τις γει-
τόνισσές της. Κάποτε, γίνονται
όμηρικές μάχες για μια θέση. Τά
μεσιανά θρανία προτιμούνται, τά
τελευταία θεωρούνται κατάλλη-
λα όλο... κλέψιμο, και τά προ-
σιανά απόφευγονται ως επικίν-
δυνα κι' ακατάλληλα...

— Παιδιά! σηκωθείτε, προσευ-
χή! «'Αγιος ό Θεός...» — Είναι
θείες οι στιγμές αυτές, σάς βε-
βαιώ, γιατί κάθε μια προσηλώ-
νεται με την καρδιά της, περι-
μένοντας την έξ ύψους βοήθεια.

Πού άλλες φορές! Οι άνοη-
σίες πέφτουν βροχηδόν. Κι' επι-
τέλους, μοιράζεται τό σφραγι-
σμένο χαρτί. Μπαίνουν τά σχε-
τικά κι' αρχίζει τό... δράμα.

Ζήτημα ίον κτλ. Τσιμουδιά.
Τό χαρτί μαυρίζει, ή πένα γρα-
τουνίζει, ο καθηγητής σουλα-
τσάρε κι' οι καρδούλες χοροπη-
δούν, άλλες από ευχαρίστηση κι'
άλλες από αγωνία. "Αλλες γρά-
φουν συνεχώς, άλλες γνέφονται,
άλλες στέκονται περιμένοντας, σέ
κατάλληλη στιγμή, την εκ του
βιβλίου βοήθειαν, κι' άλλες ύπα-
γορεύουν στην πλαϊνή τους. Γρα-
φικότατο τό θέαμα. Οι ώρες κα-
τρακυλούν, ο κύριος καθηγητής
φωνάζει πως πάλιν κι' οι μαθη-
τριες μια-μια επιστρέφουν τις
κόλλες για μονογράφηση και βγί-
νουν έξω, άλλες χοροπηδώντας,
κι' άλλες ξεπατισμένες.

Δηλαδή σπάνια συμβαίνει τό
τελευταίο, γιατί συνήθως λίγες
πιστεύουν πως δεν έχουν γράψει
καλά.

"Επιτέλους! Τέλειωσαν οι δια-
γωνισμοί! Τό πορτοκατόριο έ-
κλεισε τις πόλες του, ξεχωρίζον-
τας τά έρίφια από τους... μπου-
φους! Και τό χρόνον!

"Ιδανισμός

ΚΑΤΑΓΙΓΙΑ - ΓΑΛΗΝΗ

I

Στό γαλάζιο ουράνιο θόλο
μαύρα σύγνεφα πηχτά,
μαζεψήκανε με δόλο
και παλεύουνε φριχτά.

Και τραντάζεται όλη ή πλάση
σάν άστράφτει και βροντά,
λές ο κόσμος θα χαλάσει,
θα πνιγί μέσ' στα νερά!...

Μά σ' αυτή τη μαύρη άντάρα
τό δοξάρι σάν φανεϊ,
σάν έφτάζομη καμάρια,
και στα ουράνια στηλωθεί,

'Από κάτω του περνούνε
τ' άγρια νέφη σγαλά,
κι' απ' έδω κι' εκεί σκορπούνε
ντροπιασμένα και δειλά.

II

Μέσ' στα στήθεια μου — ώϊμένα! —
ήρθαν κι' έστησαν φωλιά,
μαύρα πάθη άγριομένα,
ζηλείες, μίση, άπελπισία.

Και μουγκρίζουν μανιασμένα
κι' άλυσοδέντα βογκούν,
και στα μάτια βουρκομένα
θολά δάκρυα κυλούν.

Μά στη μαύρη αυτή κατάρρα,
με κατάνυξη πιστού,
και τρανή γυρνά λαχτάρα
στη θρησκεία του Χριστού,

Κι' ευθύς κάθε λύπη σβύνει,
και κάθε αίσθημα κακό,
και στα στήθεια μου γαλήνη
και παρηγοριά άγροικώ!...

Πάνθεια "Αβραδάτου

***

H A N N A

"Η "Αννα είναι έντεκα χρονώ,
τό έβδομο παιδί της μάννας της
κι' όρφανό. Πέρσον έχοτάν γε-
λαστή γελαστή κάποτε στο σπι-
τι και την πείραξα:

— "Αννα, πότε θα πάης σ' έ-
να σπίτι, θα πέρνης διακόσια
φράγκα τό χρόνο;

— "Εθελώ γιαύτα, χολιω τη
μάννα μου.

— Μά εγώ ξέρω πως θα πάης.

— "Όσι, ψέμματα! "Αρτώ κιό-
λα άγνάρια σάς;

"Ηξερε πως μαζί μας θα περ-
νούσε καλά, λέει. Φέτος δου-
λεύει κι' είναι χαρούμενη που
βγάζει τό μισό αλεύρι της βδο-
μάδας, και πού πάλι τό βράδυ
πάει κοντά στη μάννα της...

Προχθές κρατούσε τά μεροκά-
ματά της.

— Ού, "Αννα, δικά σου 'ναι
όλα;

— Με πως;

— "Α τά μετρήσουμε; "Ηγε-
λάσα σε.

Γελά και τά ξαναμετρά πάλι.

— Ού, σωστά είναι.

— "Ιντα πού θα τά κάμης;

— "Α τά δώκω της μάννας μου.

— "Όλα;

— Ναι! Θα μου δώκη και μέ-
να τρεϊς δεκάρες, αγοράσω βό-
λους.

Μ' όλη τη δουλειά θέλει και
τους βόλους.

— Τις κούκλες σου παίζεις ακόμα;

Χαμογελά.

— Τώρα πλὺ δουλεύω· θὰ τις χαρίσω στὰ παιδιά.

Θυμωμένα πόσο καὶ μὴ εἶχε πέρου με τίς κούκλες της, μὰ τώρα δουλεύει.

Κάνω νὰ τῆς πάρω τὰ χοήματα πού κρατεῖ καὶ τῆς λέω:

— Δὸς' μου τα, δικὰ μου εἶναι.

— Δικὰ μου εἶναι! — καὶ τὰ κρατᾷ σφιχτά.

— Σωστὸ, κόρη μου, δικὰ σου εἶναι. Ἐσὺ ἴδρωσες κι' ὄχι ἐγώ.

Ἰνδιάννα

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Σήμερα εἶχα γράμμα ἀπ' τῆς μητέρας μου, πού μ' ἔκαμε νὰ ἡσυχάσω πιά· κι' ἡ σκέψη μου, πέρασε γιὰ μιὰ στιγμή σὲ μιὰ γαλάζια πεταλούδα στὰ λουλούδια τοῦ σπιτιοῦ, πού μοῦ γράφει ὅτι με περμιένουν, ἔκανε τὸ γ' ὅρι λίμνης μας καὶ γύρισε πάλι σὲ μένα, φέροντάς μου γλυκὰ μακρινὰ λόγια...

Θάθελα νὰ περάσουν ἔτσι γρήγορα αὐτὲς οἱ μέρες, πού θὰ με φέρουν στὸ σπίτι μου, μὰ θάθελα καὶ νὰ μὴν τελειώναν ποτέ. Εἶναι ἔτσι ὡραῖο νὰ ξέρεις πὼς σὲ λίγο καιρὸ θὰ βρεθῇς σπῆτι σου, νὰ περιμένεις νὰ ἴδῃς γνωστὰ ἀγαπητὰ πρόσωπα καὶ ν' ἀντικρίσεις δικό σου ὀρίζοντα: Τὰ ψηλά μας τὰ γυνὰ βουνά. τὴν συμπαθητικὴν λίμνη, κι' ἔπειτα τὸ γνῶριμο παλιὸ δρόμο, πού πάει σπῆτι, μὲ τὰ ἴδια χορτοράκια σὲς ἀπάτητες γωνίες καὶ τὶς ἴδιες πέτρες πού ἔχω σκοντάφει πάντοτε. Ἡ μεγάλη βαρεὶα πόρτα μὲ τὴν ἀγοράμπελη θ' ἀνοίξῃ ὀρίζοντας, ἀνὰ γιὰ νὰ μὲ καλοσωρίσῃ, κι' οἱ μικροὺς ἀνθισμένους ἀκάνιες θὰ μοῦ κάνουν μὴ φιλικὴν ὑπόκλιση. Χαρούμενες, ἐκκλητικές φωνὲς θ' ἀκούστον στὰ παράθυρα, στὴν ἀνάλα, στὴν πόρτα, τρυφερά λόγια καὶ πόσες περιποιήσεις στὴ μικρὴ ξενιτειομένη!

Πόσο γλυκὲς εἶναι αὐτὲς οἱ ὥρες τῆς ἀναμονῆς, τί χαρὰ καὶ τί λιχτάρα πλημμυροῦν τὴν ψυχὴ μου!

Δελουδω

ΕΝΤΥΠΩΣΗ

Χρόνια τώρα βλέπω μιὰ φτωχὴ μὲ τὴν κόρη της, πού κάθεται στὴν ἀκρὴ τοῦ πεζοδρομίου. Πάντα ὅταν περνοῦσα γιὰ νὰ πάω στὸ σχολεῖο μου, τῆς ἔρχεται καμμιὰ δεκαρούλα κι' ἐκείνη μὲ κοιτάζε μ' εὐγνωμοσύνη, λέγοντάς μου.

— Εὐχαριστῶ παιδί μου.

Ἐφθασε ἡ πρωτοχρονιά, ὅλος ὁ κόσμος γύριζε στὰ μαγαζιά κι' ἀγόραζε διάφορα παιχνίδια, φωνὲς χαρὰς γέμιζαν τὸν ἀέρα.

Ἐξαφνα, ἐκεῖ πού γύριζα γιὰ νὰ πάρω κι' ἐγὼ κανένα δώρο, βλέπω τὴν μικρὴν κόρη τῆς φτωχῆς νὰ πλησιάζῃ σὲ μιὰ παράγκα.

— Ἐρεῖς νὰ μοῦ δώσῃς τίποτα ἀπὸ δὺο δεκάρες;

— Φεύγα ἀπ' ἐδῶ, εἶπε ὁ παλιότης μὲ δεκάρες δὲν φωνίζουσιν παιγνίδια!

Αὐτὴ λοιπὸν χωρὶς νὰ μιλήσῃ, ἔφυγε μὲ δακρυσμένα μάτια. Ἐκείνη τὴ στιγμή ἡ καρδιά μου ἐπαναστάτησε. Γιατί, σκέφθηκα, δὲν πρέπει κι' αὐτὴ νὰ λάβῃ μέρος στὴ γενικὴ χαρὰ; Ἐπειδὴ εἶναι φτωχὸ δὲν εἶναι τάχα παιδί; Ἐάν ἐγὼ δὲν εἶχα παιγνίδι, δὲν θὰ λυπόμουν κατὰκαρῶς; Ἀλλὰ ἐσὺ, κακὲ καὶ πρόστυχε ἔμπορε, δὲν ἔχεις καρδιά; Τὰ παιδιὰ σου ἔτσι τὰ μεταχειρίζεσαι; Γιατί λοιπὸν τὸ μικρὸ φτωχὸ τὸ διαχύνεις;

Ἐνὼ σκεπτόμουν αὐτά, κατὰ ἄλλο ξύπνησε μέσα μου. Καίρως εἶναι ἀκόμη, εἶπα, νὰ διορθώσω τὸ κακό. Ἐπρεξά καὶ τῆς ἀγόρασά μιὰ κούκλιτσα.

— Πάρ' την, τῆς εἶπα, εὐχαριστήσου.

Γρήγορα γρήγορα, σφούγγισε τὰ δακρύα της, ἄρπαξε τὴν κούκλιτσα, καὶ μ' ἔνα θερμὸ εὐχαριστῶ, ἔφυγε τρέχοντας. Δὲν φαντάζεσθε πόσο ἦταν εὐτυχισμένη; Ἀλλὰ πόσο εὐχαριστήθηκα κι' ἐγώ!

Δευκατέας

ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ ἄερόπλοος παρ' ὀλίγο νὰ μᾶς βομβαρδίσῃ, κατὰ λάθος. Τέτοια λάθη ὅμως δὲν ἐπιτρέπονται ἐν καιρῷ εἰρήνης!

Ἡ Μικρὸς Ἀθηναῖος σκέπτεται ν' ἀφήσῃ τὴν Διάπλαση. Μὰ ἔλα, πού ἡ Διάπλασις δὲν τὸν ἀφήνει!

Ἡ Φιλόσοφος τσακώθηκε πάλι προχθὲς μὲ τὸ Διογένη. γιὰ τὸ πιδάρι. Μὰ ἐπιτέλους, μόνον σὲ πιδάρι κατοικοῦν φιλόσοφοι καὶ μόνον ἓνα πιδάρι ὑπάρχει στὸν κόσμῳ;

Ἡ Ἐνδοξὸς Ἑλληὴν εἶναι θυμωμένος μὲ τὴν ἀγένεια τοῦ Σάνθιππου καὶ τὸ ἔχει. Μικρὸ Μυστικὸ. Ἐν ὅσῳ δὲν εἶναι θυμωμένος μὲ τὸν ἴδιον τὸν Σάνθιππο, δὲτ μᾶς μέλλει.

Μὲ τὴν τελευταία νεροποντὴ στὴν Ἀθήνα, ἡ Γονδολιέρα θυμώθηκε τὴ Βενετία, ἔξαφνα ὅμως νὰ φέρῃ μαζί της καὶ μιὰ γόνδολα.

Ἡ Φιλόσοφος κι' ὁ Διογένης καταλήξανε στὸ δικαστήριον. Δουλεῖα γιὰ τὴν Δικηγορίαν.

Ἐάνθιππος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τὸ Κουτορνίδι στὸ βιβλιοπωλεῖο:

— Δὸς μου σὲ παρακαλῶ τὴ σφαῖρα τῆς γῆς.

— Σὲ τί μέγεθος;

— Στὸ φυσικὸ τῆς μέγεθος!

Κυρὰ-Φροσύνη

Ἡ Μίμης, κοιτάζοντας τὰ σύννεφα πού τρέχουν, φωνάζει στὰ μεγαλύτερα ἀδέλφια του:

Παιδιά, ἐλάτε νὰ ἴδῃτε, ὁ οὐρανὸς περπατᾷ!

Βασιλοῦσα τοῦ Δάου

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οἱ συνδρομηταί μου, διὰ τὴν λήγην τῆς συνδρομῆς των, νὰ τὴν ἀνανεώσουν ἀμέσως, χωρὶς νὰ μὲ υποβάλλουν εἰς τὸν κόπον καὶ τὸ ἐξοδὸν νὰ τὸ ὑπενθυμίζω στὸν καθένα ἰδιαίτερος. Ἡ ἔγκαιρη ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς εἶναι τὸ πρῶτιστον χρέος τοῦ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Ἐυριπίδου τὴν 24 Μαρτίου 1930.

Η ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΗ

ΚΑΘΩΣ ἔξερουν οἱ παλαιοὶ μου φίλοι, κάμποσα χρόνια τὰ Διαπλασόπουλα ἔκαναν ἔρανο, γιὰ νὰ στηθῇ ἓνα μνημεῖο στὸν ἀγαπημένον τους ποιητὴ Ἰωάννη Πολέμη. Μαζεύθηκν 25,000 περίπου δραχμῆς, καὶ μ' αὐτὰς ἀγοράσαμε τὸ πρόπλασμα μιᾶς θαυμασίας προτομῆς τοῦ ποιητῆ, πού τὴν εἶχε κάνει ἐκ τοῦ φυσικοῦ ὁ μακαρίτης γλύπτης Δούκας, καὶ τὴν δώσαμε στὸν γλύπτη κ. Κουλουρὴ νὰ τὴν κἀνῃ σὲ μάρμαρο. Τὸ ἔργο τελειώσε καὶ ζητήσαμε τὴν ἀδεία ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση νὰ τὸ στήσουμε στὸν Ἑθνικὸ Κήπο. Μᾶς τὴν ἔδωκε, προσδοριόθηκε μάλιστα κι' ὁ τόπος. Σὲ λίγο ἡ Κυβέρνησις ἀλλάξε, ὁ Ἑθνικὸς Κήπος παραδόθηκε σὲ μιὰ Ἐπιτροπὴ, κι' ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ, ἀπὸ κακία ἢ ἀπὸ μωρία, δὲν ἐπέτρεψε νὰ στηθῇ στὸν Κήπο ἡ προτομὴ τοῦ Πολέμη. Τότε τὴν χάρισαμε στὸ Δῆμο, νὰ τὴν στήσῃ ὅπου ἤθελε, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ γράψῃ στὸ βάθρο ὅτι ἔγινε ἀπὸ ἔρανο τῶν συνδρομητῶν τῆς «Διαπλάσεως», κι' ὁ τότε Δήμαρχος κ. Πάτσης ἀποφάσισε νὰ τὴν στήσῃ στὰ προπύλαια τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου. Τάποκαλυπτήρια θὰ γίνονταν μετὰ τὴν ἀποπεράτωσις τοῦ ἐπισκευαζομένου τότε δημοτικοῦ κτιρίου, καὶ τὸ ἀνήγγειλα στὰ Διαπλασόπουλα πού περιμέναν πιά μὲ ἀνυπομονήσια.

Στὸ ἀναμεταξύ ἔγιναν δημοτικὲς ἐκλογές, ἦρθε δήμαρχος ὁ κ. Μερκούρης, ἡ ἐπισκευὴ τοῦ Θεάτρου σταμάτησε καὶ τὸ ζήτημα τῆς προτομῆς τοῦ Πολέμη ἔμεινε «ἐκκρεμῆς». Κι' ἄξαφνα, μιὰ μέρα, δυο-τρὶς ἀθηναϊκὲς ἐφημερίδες ἔγραψαν τὴν παράξενη εἰδήση ὅτι ὁ Δῆμος ἀγόρασε ἀπὸ τὴ χίρα κυρία Δούκα δυὸ ἔργα τοῦ μακαρίτη ἀντρός της, τὸν «Ἐπαίτη» καὶ τὴν... προτομὴν τοῦ Πολέμη, γιὰ νὰ τὰ στήσῃ προσεχῶς! Φυσικῶς, τὰ Διαπλασόπουλα παραξενεύθηκαν: Πὼς ἦταν δυνατό νὰ ξαναπουλήσῃ ἡ κ. Δούκα ἔργο πού τὸ ἀγοράσαμε μετς, καὶ τὸ κἀναμε σὲ μάρμαρο, μὲ τὰ χρήματα τοῦ ἐράνου, καὶ τὸ χάρισαμε στὸ Δῆμο; Παραξενεύθηκα κι' ἐγὼ, κι' ἔστειλα ἀμέσως στὸν Δῆμαρχο γιὰ νὰ μάθω τί συμβαίνει.

Μ' ἐπληροφόρησαν λοιπὸν διὰ συμβαίνει τίποτ' ἀπολύτως, ἡ εἰδήσις οἷς ἐφημερίδες ἔγραψαν ἀπὸ παραξήγησιν, κι' οἱ ἐπαίτες», πωληθέντες πρὸ πολλοῦ εἶχε χαρισθῇ ἐπίσης ἀπὸ τὸν ἔραστον του στὸ Δῆμο, ὅπως καὶ προτομὴν τοῦ Πολέμη, χάρισαν καθὼς εἶπαμε, ἀπὸ τῆς Διαπλάσεως.

Ὁ κ. Δήμαρχος, μᾶς εἶπαν, ὅτι φασίση τῶρα γιὰ τὴν τύχη της, ἢ στὸ Δημοτικὸ Θέατρο θὰ τῆς στήσῃ, ἢ ἀν' ἀποφασισθῇ νὰ τελεσθῇ ἐπισκευὴν του, καὶ νὰ μὴν ἄλλο, ἢ στὸ Ζάππειο ἢ ἄλλῳ. Ἐδῶ βρίσκεται τὸ ζήτημα. Ἐδῶ βρίσκεται, ὅταν διὰ τὴν εἰδήσιον ἐκείνην οἷς ἐφημερίδες ἔγραψαν, ὅτι ἡ κ. Δούκα ἀγοράσῃ καὶ τὸ γράμμα πού δημοσίευσεν κατόπιν σὲς διὰς ἐφημερίδες ὁ κ. Παπαδόπουλος, ὅς ἡ σὺνταξις: Ἡ προτομὴ τοῦ Πολέμη βρίσκεται ἐν ἀσφαλείᾳ στὸ ἔργαστήριον τοῦ κ. Κουλουρῆ καὶ περιμένει νὰ βγῇ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ στηθῇ ὅταν κι' ὅπου ἂποφασισθῇ ὁ κ. Δήμαρχος. Δὲν τὴν πού κανέναν, τὴν χάρισαμε μετς πού τὸ ζήτημα πού στήσεται τὸν αἰωνίζεται, ἔχουμε καθεὶς δικὰ νὰ ἀνακαλέσουμε τὴν δωρεὰ μας, νὰ τὴν χάρισουμε εἴτε στὸ Στάδιο «Παρνασσό», πού κάνει προτομὰς ἄλλων ποιητῶν, εἴτε στὴν πύρρον τοῦ Ζαππειοῦ, εἴτε σὲ Ἀκαδημία. Ἐνὰ μνημεῖο, βλέπετε, ἢ ὅπως ἀκούσει πὼς ἡ λέξις «παταλιντὶ» σημαίνει «λυποθυμιόμενος». Ἐτοίμοι πού τὴν εἶχε ἐξηγήσει ὁ κ. Σμυρναῖος πού ἤξερε καὶ τὰ τσιρκικά. Κατ' αὐτὴν δὲ ὁ ἱμάτης ἐπὶ ἐλπιόμηντες «ἔμα ἀκούσε ὅτι ἡ γυναικὴ του ἔβαλε σὲ φάτο ὅλο τὸ λάδι», ἀλλ' ἀπὸ τῆς γλύκα καὶ τῆς νοστιμιάς τοῦ φαγητοῦ. (Ὅπως γινέται, τὸ περιγράφει καὶ ὁ «Ιούλιος Καίσαρ».) Γιὰ τὴν σημασίαν τῆς τσιρκικῆς αὐτῆς λέξεως μᾶς βοηθεῖ καὶ ὁ ἐν χέρῳ ἀρίστος «ἐμπαιχτήρας», τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται καὶ τὴν ἔνοια τοῦ ἀπέκαμα, ἀπηνύκα, «ἐξήγησε ἡ ψυχὴ μου»... τέτοιον μ' ἐντελὸς ἀντίθετον ἀπὸ τὸ «εὐχαριστήθηκα». (Λένε π. χ. ἐμπαιχτήρας μ' αὐτὸ τὸ βηλάρι (δουλοῦν τὸν παρουσιασὴ πολλὰς δυσκολίας κατὰ τὸ ὕψος) ἢ: μ' αὐτὴν ἀρρωστία (ὅταν παρατείνεται, ὅπως ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον κλπ.)

Μεταλογικὴ Ὑπαρξις, ὁ κ. Παπαδόπουλος ἔλαβε τὸ γράμμα σου καὶ εὐχαριστεῖ. Ὅσο γιὰ τὴν συμβουλήν σου, τὸ ζήτημα, σὺ συσταίνει νὰ ζητήσῃ σὺ βιβλιοπωλεῖα τὶς διαφόρους συλλογὰς παιδικῶν δραμάτων καὶ κωμωδιῶν, πού ἔχουν ἐκδοθῇ τελευταία, καὶ νὰ διαλέξῃς μόνον σου ἓνα ἔργο, καὶ νὰ πηγαίνῃς τὸν κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος. Ἐπίσης τὸ «Εὐρησιν» τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος.

Μπράβο, μικρὴ μου Βασιλοπούλα! Ἐτοίμοι, νὰ πηγαίνῃς σὸν σχολεῖον, νὰ μάθῃς πολλὰ γράμματα, καὶ νὰ διαβάξῃς καὶ τὰλλα μου διηγήματα, κι' ὅχι μόνον τὸ «Βασιλικὸν Ἔργον». . . . Καὶ νὰ κεντᾷς, καὶ νὰ μάθῃς καλὰ, νὰ κἀνῃς καὶ

τὰ εὐκαίρη. Βλέπετε λοιπὸν πὼς πρέπει νὰ συμμορφώνεται κανεὶς μὲ τὰς τῆς ἐδήσεις τοῦ Ὁδῆγο. Κάθε μὰ ἔχει τὸ λόγο της.

Ὁχι, Ἰσπότη Δόγγη, δὲν ἀναβάντα τότε ἀπὸ τὰ πολλὰ γράμματα πού διαβάξω καθεμέρα. Εἰμαι συντηρημένη σ' αὐτὸ, κι' ἔπειτα μὲ δίνει τὴν εὐχαριστήσιν, ὅταν κι' ἀδιάθετη νὰ εἶμαι, γίνομαι καλὰ. Τὸν ἀριθμὸ πού μοῦ γυρεύεις, δὲν τὸν ἔχω ἀκριβῶς. Ἐρχεται ὁ καιρὸς νὰ λαβαίνω καὶ πηνύκα, κι' ἐκατὸ γράμματα. Ἐπίσης δὲν ἔχω ποιοὶ φίλοι μου εἶναι πρόσκοποι γιὰ νὰ σοῦ τοῦς πῶ. Μπορεῖς ὅμως νὰ τοῦς μάθῃς μὲ Μικρὴ Ἀγγελία. Θὰ δημοσιεύσῃς δηλαδὴ: «Ζῆτὸ ἀλληλογραφία μὲ Διαπλασόπουλα-ες προσκόπους». Κι' αὐτὸ ἀρκεῖ.

Εὐχαριστῶ, Ροδοστάλακτε, πού πάντα προσπαθεῖς νὰ μὲ διαβίβῃς. Ἐγὼ γράφω σοῦ, ἄν καὶ τὸ χέρι μου τρέμει ἀπὸ χαρὰ, ἀρκεῖται εὐχαριστῶ. Ἀληθεῖς λοιπὸν σ' ἔπικα «ἐργασ», τὴν πρώτην φορά πού εἶδες τυπωμένον τὸ ψευδώνυμόν σου; Ἐγὼ εὐχομαι μόνον τέτοια «ἐργα» νὰ ἔχῃς πάντα...

Πολλοὶ φίλοι μου ἐσολογάζοντο τὸν καιρὸν πού «ἱμάμ-ματῖντι», ὅπως τὸ διηγείσθαι στὴ Σελίδα τοῦ «Ιούλιος Καίσαρ». Ἀλλὰ σὺ μὲ φάει καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἰδοὺ τί μοῦ γράφει: «Ἄν καὶ δὲν εἶμαι... τουρκομαθής, ὅμως ἀκούσει πὼς ἡ λέξις «παταλιντὶ» σημαίνει «λυποθυμιόμενος». Ἐτοίμοι πού τὴν εἶχε ἐξηγήσει ὁ κ. Σμυρναῖος πού ἤξερε καὶ τὰ τσιρκικά. Κατ' αὐτὴν δὲ ὁ ἱμάτης ἐπὶ ἐλπιόμηντες «ἔμα ἀκούσε ὅτι ἡ γυναικὴ του ἔβαλε σὲ φάτο ὅλο τὸ λάδι», ἀλλ' ἀπὸ τῆς γλύκα καὶ τῆς νοστιμιάς τοῦ φαγητοῦ. (Ὅπως γινέται, τὸ περιγράφει καὶ ὁ «Ιούλιος Καίσαρ».) Γιὰ τὴν σημασίαν τῆς τσιρκικῆς αὐτῆς λέξεως μᾶς βοηθεῖ καὶ ὁ ἐν χέρῳ ἀρίστος «ἐμπαιχτήρας», τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται καὶ τὴν ἔνοια τοῦ ἀπέκαμα, ἀπηνύκα, «ἐξήγησε ἡ ψυχὴ μου»... τέτοιον μ' ἐντελὸς ἀντίθετον ἀπὸ τὸ «εὐχαριστήθηκα». (Λένε π. χ. ἐμπαιχτήρας μ' αὐτὸ τὸ βηλάρι (δουλοῦν τὸν παρουσιασὴ πολλὰς δυσκολίας κατὰ τὸ ὕψος) ἢ: μ' αὐτὴν ἀρρωστία (ὅταν παρατείνεται, ὅπως ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον κλπ.)

Μεταλογικὴ Ὑπαρξις, ὁ κ. Παπαδόπουλος ἔλαβε τὸ γράμμα σου καὶ εὐχαριστεῖ. Ὅσο γιὰ τὴν συμβουλήν σου, τὸ ζήτημα, σὺ συσταίνει νὰ ζητήσῃ σὺ βιβλιοπωλεῖα τὶς διαφόρους συλλογὰς παιδικῶν δραμάτων καὶ κωμωδιῶν, πού ἔχουν ἐκδοθῇ τελευταία, καὶ νὰ διαλέξῃς μόνον σου ἓνα ἔργο, καὶ νὰ πηγαίνῃς τὸν κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος. Ἐπίσης τὸ «Εὐρησιν» τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος.

Μπράβο, μικρὴ μου Βασιλοπούλα! Ἐτοίμοι, νὰ πηγαίνῃς σὸν σχολεῖον, νὰ μάθῃς πολλὰ γράμματα, καὶ νὰ διαβάξῃς καὶ τὰλλα μου διηγήματα, κι' ὅχι μόνον τὸ «Βασιλικὸν Ἔργον». . . . Καὶ νὰ κεντᾷς, καὶ νὰ μάθῃς καλὰ, νὰ κἀνῃς καὶ

τὰ εὐκαίρη. Βλέπετε λοιπὸν πὼς πρέπει νὰ συμμορφώνεται κανεὶς μὲ τὰς τῆς ἐδήσεις τοῦ Ὁδῆγο. Κάθε μὰ ἔχει τὸ λόγο της.

Ὁχι, Ἰσπότη Δόγγη, δὲν ἀναβάντα τότε ἀπὸ τὰ πολλὰ γράμματα πού διαβάξω καθεμέρα. Εἰμαι συντηρημένη σ' αὐτὸ, κι' ἔπειτα μὲ δίνει τὴν εὐχαριστήσιν, ὅταν κι' ἀδιάθετη νὰ εἶμαι, γίνομαι καλὰ. Τὸν ἀριθμὸ πού μοῦ γυρεύεις, δὲν τὸν ἔχω ἀκριβῶς. Ἐρχεται ὁ καιρὸς νὰ λαβαίνω καὶ πηνύκα, κι' ἐκατὸ γράμματα. Ἐπίσης δὲν ἔχω ποιοὶ φίλοι μου εἶναι πρόσκοποι γιὰ νὰ σοῦ τοῦς πῶ. Μπορεῖς ὅμως νὰ τοῦς μάθῃς μὲ Μικρὴ Ἀγγελία. Θὰ δημοσιεύσῃς δηλαδὴ: «Ζῆτὸ ἀλληλογραφία μὲ Διαπλασόπουλα-ες προσκόπους». Κι' αὐτὸ ἀρκεῖ.

Εὐχαριστῶ, Ροδοστάλακτε, πού πάντα προσπαθεῖς νὰ μὲ διαβίβῃς. Ἐγὼ γράφω σοῦ, ἄν καὶ τὸ χέρι μου τρέμει ἀπὸ χαρὰ, ἀρκεῖται εὐχαριστῶ. Ἀληθεῖς λοιπὸν σ' ἔπικα «ἐργασ», τὴν πρώτην φορά πού εἶδες τυπωμένον τὸ ψευδώνυμόν σου; Ἐγὼ εὐχομαι μόνον τέτοια «ἐργα» νὰ ἔχῃς πάντα...

Πολλοὶ φίλοι μου ἐσολογάζοντο τὸν καιρὸν πού «ἱμάμ-ματῖντι», ὅπως τὸ διηγείσθαι στὴ Σελίδα τοῦ «Ιούλιος Καίσαρ». Ἀλλὰ σὺ μὲ φάει καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἰδοὺ τί μοῦ γράφει: «Ἄν καὶ δὲν εἶμαι... τουρκομαθής, ὅμως ἀκούσει πὼς ἡ λέξις «παταλιντὶ» σημαίνει «λυποθυμιόμενος». Ἐτοίμοι πού τὴν εἶχε ἐξηγήσει ὁ κ. Σμυρναῖος πού ἤξερε καὶ τὰ τσιρκικά. Κατ' αὐτὴν δὲ ὁ ἱμάτης ἐπὶ ἐλπιόμηντες «ἔμα ἀκούσε ὅτι ἡ γυναικὴ του ἔβαλε σὲ φάτο ὅλο τὸ λάδι», ἀλλ' ἀπὸ τῆς γλύκα καὶ τῆς νοστιμιάς τοῦ φαγητοῦ. (Ὅπως γινέται, τὸ περιγράφει καὶ ὁ «Ιούλιος Καίσαρ».) Γιὰ τὴν σημασίαν τῆς τσιρκικῆς αὐτῆς λέξεως μᾶς βοηθεῖ καὶ ὁ ἐν χέρῳ ἀρίστος «ἐμπαιχτήρας», τὸν ὁποῖον μεταχειρίζονται καὶ τὴν ἔνοια τοῦ ἀπέκαμα, ἀπηνύκα, «ἐξήγησε ἡ ψυχὴ μου»... τέτοιον μ' ἐντελὸς ἀντίθετον ἀπὸ τὸ «εὐχαριστήθηκα». (Λένε π. χ. ἐμπαιχτήρας μ' αὐτὸ τὸ βηλάρι (δουλοῦν τὸν παρουσιασὴ πολλὰς δυσκολίας κατὰ τὸ ὕψος) ἢ: μ' αὐτὴν ἀρρωστία (ὅταν παρατείνεται, ὅπως ὅμως νὰ εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον κλπ.)

Μεταλογικὴ Ὑπαρξις, ὁ κ. Παπαδόπουλος ἔλαβε τὸ γράμμα σου καὶ εὐχαριστεῖ. Ὅσο γιὰ τὴν συμβουλήν σου, τὸ ζήτημα, σὺ συσταίνει νὰ ζητήσῃ σὺ βιβλιοπωλεῖα τὶς διαφόρους συλλογὰς παιδικῶν δραμάτων καὶ κωμωδιῶν, πού ἔχουν ἐκδοθῇ τελευταία, καὶ νὰ διαλέξῃς μόνον σου ἓνα ἔργο, καὶ νὰ πηγαίνῃς τὸν κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος. Ἐπίσης τὸ «Εὐρησιν» τοῦ κ. Φαῖδωνος, ἀπὸ τὸν Ἀ' τοῦ κ. Φαῖδωνος.

Μὲ ἄλλους λόγους: πρωτύτερα, ἐνεκα τῶν περιστάσεων, ἡ ἀρχαία τοῦ ἐγὼς εἶχε καταντήσει κανόνας· σήμερα εἶναι ἐξαιρεσιμὸν στὸν κανόνα καὶ μόνον οἱ καθηγγητὲς δὲν φταίνε βέβαια γι' αὐτὸ...

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν τὴν 25 Μαρτίου, ἡμέρα πού ἀπονέμει καθε χρόνο τὰ βραβεῖα της, —ἐδράβευσεν καὶ τὴν κωμωδίαν τοῦ κ. Ξενοπούλου «Δὲν εἰμ' ἐγὼ, ἢ ἡ Λογική». Ἰσως ν' ἀπορήσατε πὼς ἡ Ἀκαδημία θυμώθηκε νὰ βραβεύσῃ τῶρα ἓνα θεατρικὸ ἔργο πού πρωτοφάνηκε πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐντωμεταξύ ὁ κ. Ε. ἔγραψε κι' ἄλλα, ἰσως ἀνώτερα. Ἀλλὰ ἰδοὺ τί συμβαίνει: Ἡ Ἀκαδημία βραβεύει ἀπὸ ἐκεῖνα μόνον πού βγαίνουν σὲ βιβλίον τὸ τελευταῖον ἔτος. Καὶ πραγματικῶς, τὸ «Δὲν εἰμ' ἐγὼ» μάλιστα πέρου πρωτοβγήκε σὲ βιβλίον. Στὸ θεατρικὸν, πρωτύτερα, παίζονταν ἀπὸ χειρὸ γράφου.

Μῦθον τῆς Ἀνδρου, Χρυσὸ Παγώνι καὶ Βάταρξε No 12, εἶχα φυλάξῃ ἀπὸ τὴν περασμένην ἐβδομάδα τὰ γράμματά σας, γιὰ νὰ σὰς ἀπαντήσω σήμερον· ἀλλὰ ὅταν ἦλθε ἡ σειρά τους, ὁ χώρος μου εἶχε ἐξαντληθῇ. Δὲν περᾷς; ἔ; ὅταν μοῦ ἐξαγγράψετε...

κούφ (αὐτὸ ἦταν ἐλεύθερο καὶ σοὺ τὸ ἐνέκριναι) ὁ «Ὁδηγός» τιμᾶται ὁ δραχμὴς καὶ ταχυδρομικῶς ὁ περιμένει. **Ἐπαίτην** (αὐτὸ σοὺ ἐνεκρίθη) καὶ χαίρω πολὺ) **Ἀρην Μακρῶν** (ἐνεκρίθησαν τὰ φευδῶνυμα τῶν μικρῶν σου φίλων πὺν ἀποφάσισαν νὰ κάμουν σύλλογον· εὐχαριστῶ κι' ἐκαίνοιν καὶ σένα, πὺν φροντίζετα τόσο γιὰ τὴ διάδοσή μου· θὰ πῶ στὴν **Ἰουλιέττα Ρωμαίων** πόσο σοὺ ἀρέσουν τὰ κομμάτια τῆς στῆ **Σελίδα**) **Φακὸν** (κι' ἐγὼ χαίρω πολὺ πὺν ἀποκτῶ ἕνα τόσο καλὸ φίλο· τὰ ἑλαβα· θὰ ἰδῇς τὴν κρίσιν μου ὅταν ἔλθῃ ἡ σειρά σου) **Ἀστραπόβροντο** (ἐννοῶ σου, κι' οἱ φωτογραφίαις θὰ δημοσιευθοῦν γρήγορα) **Παρηγορῶν** (καὶ βέβαια δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀποθαρρύνῃ· ἀλλ' ἀπὸ τώρα δὲν μπορῶ νὰ σοὺ πῶ ἅμα τὸ διαδῶ μετ' τὴ σειρά σου) **Συμφωνῶ** (ὁ κ. ε. σ' εὐχαριστεῖ πάρα πολὺ γιὰ τὴ ζακυνθινὴ φωτογραφία· πάντα, ὅτι εἶναι ἀπὸ τὴν πατρίδα σου, τὸν συγχινεῖ· ὦ, φαντάζομαι τὴ ὥρα πὺν θὰ εἶναι καὶ στὸ χωριό!) **Κλοκλῶ** (σοὺ τὸ ἐνέκριναι στὸ περασμένο· μοὺ ἄρεσε τὸ γραμματάκι σου κι' ἐλπίζω νὰ μοὺ γράψῃς συχνά) **Δούλαν** (πολὺ με συγκίνησαν αὐτὰ πὺν μοὺ γράφετε· δὲν ἤθελα βέβαια νὰ εἶμαι ἡ μόνη σου συντροφιά, ἀλλ' ἀφοῦ ἔτσι θέλησε ὁ Θεός, χωριστῶς νὰ σὲ συντροφεύω καὶ νὰ σὲ παρηγορῶ ὅσο μπορῶ καλλύτερα) **Καπετανοπούλαν** (ἔστειλα· ἀφοῦ οἰκονομικοὶ λόγοι ἐμποδίζουν τὴ φίλη σου νὰ γίνῃ συνδρομητρια, πρέπει νὰ τῆς δανείζῃς τὸ φυλλάδιον, ὅχι ὁμοῦ καὶ πρὶν τὸ διαδῶς ἐσὺ) **Παντέρημον** (λυποῦμαι πὺν ἀποχωρεῖ ὁ ἀδελφός σου, τὸν ἐπαίνω ὁμοῦ πὺν βοήθει μετ' τὴν προθυμία τὸν πατέρα σου, καὶ χαίρω πὺν τὸν ἀντικαθιστᾷς στὴν κίνησή σου) **Φάρον τῆς Εἰρήνης** (ἔστειλα· ὦ, πολλὰ μοὺ γράφουν καὶ γιὰ τὰ φευδῶνυμα μυστιστορήματα οἱ φίλοι μου, μόνο πὺν δὲν ἔχω τόπο νὰ τὰναφέρω ὅλα· γι' αὐτὸ δὲν ἀναφέρω καὶ τὰ ὥρα πὺν μοὺ γράφετε γιὰ τοὺς «Μικροὺς Ἀεροπόρους») **Ἡ περρωτικὸν Ἀετὸν** (ἀν βρῶ τὸ διηγηματάκι σου δημοσιεύσω— δὲν τὸ διάδωκα ἀκόμα—μπορῶ νὰλαῶ καὶ τὸν τίτλο, ἀν ἰδῶ πῶς δὲν ταυρίζεται) **Στέφανον** (πολὺ με διασκέδασε τὸ γράμμα σου μετ' τὴν περιγραφή τῆς ἀποκριτικῆς μασκαρατάς σου· καὶ τοῦ χρόνου! εἶπα στὸν κ. Φαίδωνα πόσο σοὺ ἄρεσε ἡ «Ἐπιστολὴ τῶν «Ἐνα μετρικὸν δράμα» ἔστειλα) **Μίναν** (δὲν δημοσιεύω τόσο γνωστὰς «ἱστορικὰς σαλίδες», πὺν τὰ παιδιὰ μποροῦν νὰ τίς βροῦν καὶ στὰ σχολικά τους βιβλία· εἰπετα, δὲν μεταχειρίζομαι αὐτὴ τὴ γλῶσσα, ἐντελὲς ἀνατάλληλη γιὰ παιδιὰ) **Σίμον Ἐσπερίον** (μετ' τὸ περισσεύμα σοὺ ἀναγνώσα τὸ φευδῶνυμα καὶ σοὺ ἔστειλα «Ὁδηγός») **Ἀργὸν** (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα!) «Ὁδηγὸν» ἔστειλα· γράψε μου) **Πετροβολήτην**, **Ἀρην**, **Κυκλαδιαν** κτλ. κτλ. **Ἀνδαλουσιαν**, **Νεράϊδαν τῶν Κύνων**, **Πέτρον Ἡλιόπουλον**, **Χ. Μ.** (ἔστειλα).

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 23 Μαρτίου, σὲ ἐρχόμενον.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 249ου Διαγωνισμοῦ. Γοῦ φυλλαδίου τοῦτου αἱ λύσεις εἶναι δεῖται μέχρι τῆς 29 Μαΐου.

234. Δεξιόγραφος

Τὸ πρῶτον μου τετραπόδο, Θεὸς τὸ δευτέρου μου, Τάλλο μου—μὴ στὸν ἥλιο, Θὰ μαραθοῦν!

Κι' οἱ λύτες πὺν τὰ ξέρουνε, Θὰ βροῦν στὸ σύνολο μου Ἐνα τρανὸ βασιλεῖο.

Καὶ θὰ χαροῦν.

Ρωμαῖος Πρίγκιψ

235. Συλλαβόγραφος

Σύμφωνα δύο στὴ σειρά Μὲ μιὰν ἀντωνυμία, Δικό μας κάνουν ποταμὸ Πὺν θάβρης μ' εὐκολία.

Νίκη-Δόξα

236. Μεταγραμματισμός

Τὸ καπέλλο πὺν φοροῦν, Τὸ ἐλαφρό, τὸ καλοκαίρι, Ἐνα γράμμα τοῦ ἀφαιροῦν.

Τοῦ προσθέτου ὁμοῦ ἄλλο Καὶ μὴ κάνουν χέρι-χέρι Ποιητὴ ῥωμὶο μεγάλο.

Μύρον τῆς Ἀνδρῶν

237. Τονόγραφος

Στὴ φωτιά τοῦ πολέμου σφυρίζει Καὶ τὸ θάνατο σπέρνει παντοῦ. Ἀλλὰ ὁ λύτης ἄλλου τὸ τονίζει Κι' ἔχει τὸνομα ἑνὸς ποταμοῦ.

Πιταρίκος

238. Πυραμίδες

+

* + *

* * + * *

* * * + * * *

* * * * + * * * *

Οἱ σταυροὶ καθέτως χώρα τῆς Ἀσίας. Ὁριζοντίως ἐκ τῶν ἄνω: σύμφωνα, κάτοικος τῆς ἰδίας χώρας, τὸ λαμβάνει ὁ νικητὴς, σύζυγος τοῦ Ἀλκιμαῖωνος, ἄνθος τοῦ ἀγροῦ.

Σμυρνιακάκι

239. Κεκρυμμένη Παροιμία

Ἡ Ἑλένη μοῦ εἶπε: — Καλημέρα! Αὐριο θὰ πάμε ἐκδρομὴ ἀπὸ τὸ πρῶν καὶ μοῦ φαίνεται πὺν δὲν θὰ γυρίσουμε πρὶν ἀργὰ τὸ βράδυ.

Κυρά-Φροσύνη

240. Πτερωτὸν Γράμμα

Ὁρος τῆς Ἀσίας ἀναφερόμενον εἰς τὴν Γραφὴν—Βασιλίσσα τῆς Ἑλλάδος—Χώρα τῆς Ἀσίας ὅπου συνέβησαν μεγάλα διὰ τοῦ: Ἑβραίου καὶ τοῦ Χριστιανοῦ.

Ὁνομα πολλῶν βασιλέων τῆς Αἰγύπτου—Ἡρώς ἡμίθεος.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ λέξεις ἔχουν ἀπὸ ἓν κοινὸν γράμμα, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷ πρῶτον εἰς τὴν πρώτην, δευτέρου εἰς τὴν δευτέραν, τρίτον εἰς τὴν τρίτην καὶ καθέτης.

Γραψολεχρὸς

241. Ποικίλη Ἀκροστιχὴς

Τὸ πρῶτον γράμμα τῆς πρώτης τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων, τὸ δευτέρου τῆς δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕτω καθέτης, ἀποτελοῦν πόλιν τῆς Ν. Ἑλλάδος:

1.—Μέγας ποταμὸς πλωτός.

2.—Καθεμὲρ αὐτὸ τὸ τρῶς.

3.—Ἐναζὰ ὁ ἥρωες τρεῖς.

4.—Στὴν Ἀσία θὰ τὸ βρῇς.

5.—Ὁρος, τέλος, τῆς Γραφῆς.

Ἀκούριστε Ρολοῖ

242. Ὁμοιόμορφα Ἑλλειπὸν σύμφωνα

1.—α ι α

2.—α ι α

3.—α ι α

4.—α ι α

Καὶ τὰ τέσσαρα πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Ἀρλάνδα

243. Γρίφος

Ἰέ! ζεῖ ζεῖ — Πά! ληστής!
ζεῖ δ' ναί; — Ἐλα, δός!
ζεῖ ζεῖ
ζεῖ

Γιὰ τὴν Πατρίδα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

244. Chiffre

1234567 = Dieu ancien.

274 = Adjectif.

3467 = Gardien.

476 = Reine ancienne.

521 = Titre et oiseau.

6547 = Dieu scandinave.

767 = Negatif.

Γιγαντιαῖος Νάνος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 2

15. Φασιανός (φᾱ, ς, Ἰανός).

16. Ὁμηρος (ὁ μῆρος.)—17. Ἀλας—Ἑλλάς.—18. Τροχός—τροφός.

19. Ν Ο Σ Ο Σ Ο

Μ Κ Ο Τ Ο Ν

Κ Η Υ Ω Ο Τ Ο Ν

Κ Λ Ο Ν Ω Τ Ο Ρ

Σ Ψ Σ Κ Η

20. ΤΡΑ·Ι·ΑΝΟΣ (ῥοιᾶ, Ἄριος, Ἰανός, νότος, Ὁράτιος, σίτος.)

21. ΑΣΙΑ-ΛΕΩΝ-ΚΙΝΑ-ΙΡΙΣ-ΒΙΑΣ (ΑΔΚΙΒιάδης, ΣΕΙΡΙος, ΙΩΝΙΑ, ἌΝΑΣΣα.—22. Καρὸς παντὶ πράγματι.—23. Ὅσα νεμεῶς τῷ πλησίον αὐτὸς μὴ

24. R A C I N E ποιεῖ. (ὡς ἄν, A G I L E εἰς μέσ, στὸ, C I M E πλ' εἰς ἴον αὐ, I L E τὸς μὴ πῖ ι.)—

N E 25. Qui se ressemble s'assemble.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἀ'—422
π' ὅπου δὲν τοῦτεταν, ἐλπίζει πὺν θὰ πάρῃ ἕνα τετραδιάκι γιὰ ἀνάληψη ὁ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

Υποψήφιος Δημοψηφισμ. Δ/σις: (Ἀ' 122).

Ἰν Ἀλβν, Νέστωρ, Ἐλευθέρε Ἑλληνα, περιμένω Μ. Μυστικὰ σὰς. Δ/σις: Ρίτταν Μακρή, Πύργον.

Ἀτάνια

Παγώνια, Βοναπάρτη, Πάνθηα Ἀβραδάτο, Ἐγκάρδια εὐχαριστῶ. Ἐξωανάκι, ἔστειλα. Ἀνταλλάσσω τετραδιάκια καὶ τοπεῖα. Ἀπὸ τῆς Μεγάλῃ Ἑλλάδι νὰ περιμένω: Ἡφίστατε φαντακὰ τὸν Πωγωνάτο. Δ/σις: (Ἀ'—115).

Ἀ'—425
νταλλάσσω τετραδιάκια καὶ κάπτες. Ἐστειλτε ὅλους στὴ Δ/σις: (Ἀ'—104).

Ἐσφίτης τῆς Ἡπείρου

Ἀ'—426
καίλειε Μακεδόν, Γαρζάν, Ρα-σπουτίν, Δὸν Ζουάν, Ἀστραπό-βροντο, Ἀγγελὲς Εὐτυχίας, Ἀξένισ-στε, Σεμιζέτα, σὰς φημίσαι.

Ἀθῆν, Δακρυζμένη Ματιά

Ἀ'—427
ἐν ὑποτάσσοντι στὴν Κλοῦ—Κλοῦ Κλάν, Γαρζάν, σ' ἐφίμια. Ἀρῆς

Ἀ'—428
σπανιόλα, περιμένω γρήγορα Δ/σιν, γιὰ νὰ στείλω βραβεῖον. Λυσάχαρτο

Ἀ'—429

Ψήφισα τοὺς: Ἑλλήνεσπουλε, Ἦγελο Εὐτυχίας, Ἀστραπόβροντο, Πενου-Δάκρυ, Τρελλῶ, Ἰδαν, Πρίγκιπα τῆς Ὀμῆλης, Ὁνειρὶς, Ἀστέρη, Βασιλίσσα τοῦ Δά·ου, αἰεῖον Μακεδόνα, Βασιλεῖα τῶν δων. Ἀς μὲ μνηθεῖν ὅλοι.

Κούκλα τοῦ Χωρι

Ἀ'—430

ΠΑΝΖΟΥΡΑΙΣΜΟΣ

Ἀ Διαγωνισμός: Στείλτε τὴν ΜΙΞ ΕΒ' ὅποια στάση προτιμᾶτε· θὰ βροῦν εἰ 3 καλλύτερες στάσεις. Δια-πυλα-ες, Σύλλογοι, ἐδῶ θὰ δεῖξετε τὸν λιτεχνικό σας γούστο. Βραβεῖα 3, συμμετρίφαγκο. Δ/σις: Νευροκόπιου 3, Ἀθῆναι.

Ἀ'—431

ΠΑΝΖΟΥΡΑΙΣΜΟΣ

Σ τὸ φετινὸν Δημοψήφισμα ὑποστή- με φαντακὰ τὰ καλλύτερα φευδῶνυμα Γλυκομίλητη, Πορφυρογέννητη, σπανιόλα, Κόρη τῶν Ἀθηνῶν.

ΜΙΜΗΘΗΤΕ ΜΑΣ...

Ἀ'—432

Ἀ γύλη μου, περιμένω κουφέτα. Κρη- Ἀέρα, γιὰ τὴ γιορτοῦλα σου χίλις- λότερμες ἐχῆς. Δὸν Ζουάν

Υποψήφιος Δημοψηφισματος

Ἀ'—433

Μασκώ=Μόσχου. Ἀστήρ=Φοινὴ Κοραῖς=Παπᾶς, Ραμὸν Νόβας, Φωμόπουλος, Ντῖν—Ντῖν—Παρονεῖν ἙΛΛΟΥΔΙΑ, γιὰ νὰ σὰς συνεξέξωμαι, εὐκαίρῳ...

ΓΟΡΑΙΟΣ ΔΕΣΜ

Ζ πτῶ ἀνταλλάξῃ Μ. Μυστικῶν μετ' ἀκρομαγλήν, Ἀγριογάταν καὶ κτίνα Ἡλίου μετ' ἀνόμενα τῶν.

Βασιλίσσα τοῦ Ἰονίου

Ἀ'—435

Ἰδρύθη, «Σύλλογος ΑΝΩΝΥΜΩΝ» Σκοποὶ: Διδοῖς Διαπλάσας, Δι- νισμοί, Πειράγματα, Ἀποκαλύψεις, Τη- μα Δημοψηφισματος: Ὁλόθερα ὑπο- ρίζομεν τὰ φευδῶνυμα: Γαρζάν, Δ. Ζουάν. Καὶ δὲν θὰ ὑποταχθῶμε στὸ Κλοῦ Κλοῦζ-Κλάν.

Οἱ ἰδρυταί: ΑΝΩΝΥΜ

Ἀ'—436

Ἡ σατὰ, τετραδιάκι ἔλαβα, εὐχαριστῶ ἔστειλα. Ἀλληγογραφούμε: ἀν- νστεῖλε πρώτος. Σιμῶν, τετραδιάκι ἔλα- λα πρὸ πολλοῦ καὶ δὲν ἔλαβα, νὰ περιμένω Δ/σις: (Ἀ'—187).

Ἰαχὺς τοῦ Πεπρωμένου

Ἀ'—437

Οἱ ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ! κατερχόμενοι στὸν Δημοψήφισμα μετ' ὁπλοπορὰ καὶ δώματα: ΝΑΠΟΛΕΩΝ—ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ ζητοῦν τὴν ὑποστήριξιν ὅλων.

Ἀ'—438

Χαίρετὸ ὅλους-ες, ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ μόνο μετ' κορίτσια. Δ/σις: Ἀν- στασίαν Κουτάρη, Σελινόωντος 5, Αἰγίον

Ἰενναῖα Ἀνδρονίκην

Ἀ'—439

Διαγωνισμός ἀγράφων καρτῶν ἡδὲ ποιῶν. Προθεσμία τεσσαράκοντα ἡμέρας. Συμμετογὴ δωρεάν. Βραβεῖα κλητὰ. Ἀντώνιον Καροστινιάνην, Ἰουλί- νου 21, Ἀθῆναι.

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Υποψήφιος Δημοψηφισματος

Ἀ'—440

Ψηφίζοντας τὸν Δὸν Ζουάν ἐχῆτε ἑλπίδες βραβεῖον ἐκλογέως.

Ἀ'—441

Οἱ πρέπει νὰ ψηφίσουν τὸ ἄριστον τὸ φευδῶνυμα ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ

Ἀ'—442

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ Στὸ Δημοψήφισμα

Ἀ'—443

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ καὶ κινεῖς κα- στήρας, Στείλατε: Ἰωάννην Ἀρα- χοβίτην, Ἄγιον Ἀναγνώστην 45, Ἀ- θῆνας διὰ τῶν Τσόν.

ΤΣΙΝ-ΤΣΟΝ

Ἐσπ. Ὁρέστης—Ἐρ. Σαράτση, Φα- ρός—Ν. Σαράτση, Ἑλλῆ—Μ. Παπαν- κολάου.

Ἀ'—445

Ἀνταλλάσσω Μ. Μυστικὰ Ἐξακολουθεῖ ἀλληγογραφῶν, κτλ. μετ' ὅλους-ες. Στείλτε πρώτοι. Γεώργιος Φασουλάρης

Ἀγία Ἀναστασία 3294, Ρόδος.

ΠΟΛΥΒΟΤΗΣ

Ἀ'—446

«ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ»

αἰνοῦν μ' εὐχῆς καὶ μῦθα τὴ γιορτὴ τῆς ἀγαπημένης τῶν ΛΕΥΚΗΣ ΝΤΑΛΙΑΣ (ὁποῦργοι Ἐσωτερικῶν).